

Zo sport Nederland

Trends & ontwikkelingen in sportdeelname (2013-2018)

Titel

Zo sport Nederland

Trends & ontwikkelingen in sportdeelname (2013-2018)

Tekst

Sofie Korbee / Justin Bosch / Suzanne de Kort

Gegevensverwerking

Wouter Koomen / Paulien Schets

Sofie Korbee / Justin Bosch

Design

Cheryl Coeleman / Remco Alexander Top

Sofie Korbee / Justin Bosch

Druk

Repro, NOC*NSF

NOC*NSF-publicatienummer

NOC*NSF 791

Uitgave

NOC*NSF

Postbus 302

6800 AH, Arnhem

tel. 026-4834400

www.nocnsf.nl

Deze publicatie kan worden gedownload via de website van www.nocnsf.nl/zosportNederland

Voorwoord

Sport is mooi, sport levert veel op, met sport maken we Nederland sterker. Het is fantastisch om te doen en brengt veel plezier en ontspanning. Ons doel is om iedereen in Nederland de kans te geven te genieten van sport.

NOC*NSF werkt met sportbonden, sportclubs, gemeenten en allerlei andere partijen samen om voor iedereen optimale sportomstandigheden te creëren. Het gaat dan om het versterken van sportclubs, het ontwikkelen en aanbieden van sportactiviteiten op maat, aantrekkelijke accommodaties en goed opgeleid sportkader. Met de gezamenlijke sport brengen we sportclubs, gemeenten, zorginstellingen, het bedrijfsleven, het onderwijs en andere organisaties bij elkaar om samen te werken en sport in te zetten voor een betere samenleving. Ook doen we onderzoek naar ontwikkelingen in de sport. Zo kunnen mensen op een laagdrempelige manier in aanraking komen met sportactiviteiten en optimaal plezier beleven aan sport.

Om zoveel mogelijk mensen de kans te geven meer te sporten en te bewegen zijn feiten, cijfers en inzichten over sport en beweegdeelname een nuttige basis. Welke sporten worden veel beoefend? Welke doelgroepen sporten juist heel vaak of relatief weinig? Kortom: "Hoe sport Nederland eigenlijk?".

In dit rapport vindt u de laatste ontwikkelingen in sportdeelname in Nederland van de afgelopen 5 jaar. De belangrijkste onderliggende databronnen zijn de leden- en lidmaatschapscijfers van sportbonden aangesloten bij NOC*NSF en de maandelijkse Sportdeelname Index uitgevoerd door Ipsos in opdracht van NOC*NSF. Het rapport dient als bron van informatie voor de hele sportbranche van Nederland. Het toont zowel de ontwikkeling van het aantal actieve sporters in Nederland als de ontwikkeling van leden en lidmaatschappen de sportbonden aangesloten bij NOC*NSF.

Voor meer informatie over deze rapportage en/of de NOC*NSF dienstverlening aan sportbonden en gemeenten rondom Sportdeelname data en onderzoek kan contact worden opgenomen met NOC*NSF via KISS@nocnsf.nl (o.a. de Sportdeelname Index en Kennis Informatie Systeem Sport (KISS)).

Validatie van gegevens

Sporters

De sporters in deze rapportage zijn gemeten door middel van de NOC*NSF Sportdeelname Index (SDI). Sinds 2013 wordt de sportdeelname maandelijks gemeten door Ipsos onder Nederlanders van 5 t/m 80 jaar. De SDI is gebaseerd op de Richtlijnen voor Sportdeelname Onderzoek (RSO).

Sporters zijn mensen die gedurende één maand of langer 4 keer of vaker hebben gesport. De woordelijke afwijking van de RSO is dat in deze rapportage de term **sporters** wordt gebruikt voor **wekelijkse sporters** (4 keer per maand of vaker) in plaats van maandelijkse sporters (minimaal 1 keer per maand), zoals beschreven in de RSO.

Leden

De leden in deze rapportage zijn aangeleverd door de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF. Jaarlijks leveren de sportbonden data aan over hun leden en worden deze verwerkt in het Kennis Informatie Systeem Sport (KISS).

Leden zijn niet altijd actieve sporters, maar ook bijvoorbeeld bestuursleden, scheidsrechters en trainers die zelf niet actief sporten. De leden aantallen zijn niet 100 procent onderdeel van de aantallen van frequente sporters.

De ledencijfers van de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie en Gehandicaptensport Nederland zijn in deze rapportage niet meegenomen. De ledencijfers van deze sportbonden zijn zeer gevoelige gegevens, waardoor deze gegevens niet openbaar gepubliceerd mogen worden.

Vergelijking sporters en leden

Sporters en leden worden in deze rapportage vergeleken. Om dit te kunnen doen, wordt er net als bij de sportdeelnamecijfers gebruik gemaakt van de leeftijdscategorie 5 t/m 80 jaar. Daarnaast zijn de sporten en sportbonden samengevoegd tot een bijbehorende sportcategorie van de RSO sporten. Indien een sport en sportbond niet gekoppeld kunnen worden aan een van de sportcategorieën van de RSO sporten, zijn deze niet meegenomen in de vergelijking.

Vergelijking 2013 en 2018

De afgelopen jaren zijn een aantal nieuwe sportbonden lid geworden van NOC*NSF, waardoor de ledengegevens van een aantal sportbonden ontbreken voor 2013. Indien dit voorkomt, wordt hiernaar verwezen in de tekst.

Daarnaast zijn er vanuit de RSO een aantal sporten veranderd of bijgekomen. Zo zijn de categorieën van fitness door toenemende populariteit bijvoorbeeld veranderd naar: fitness individueel (binnen), fitness in een groep (binnen) en fitness (buiten). Indien dit voorkomt, wordt hiernaar verwezen in de tekst.

Bijlage

Wist je dat?

Inhoud

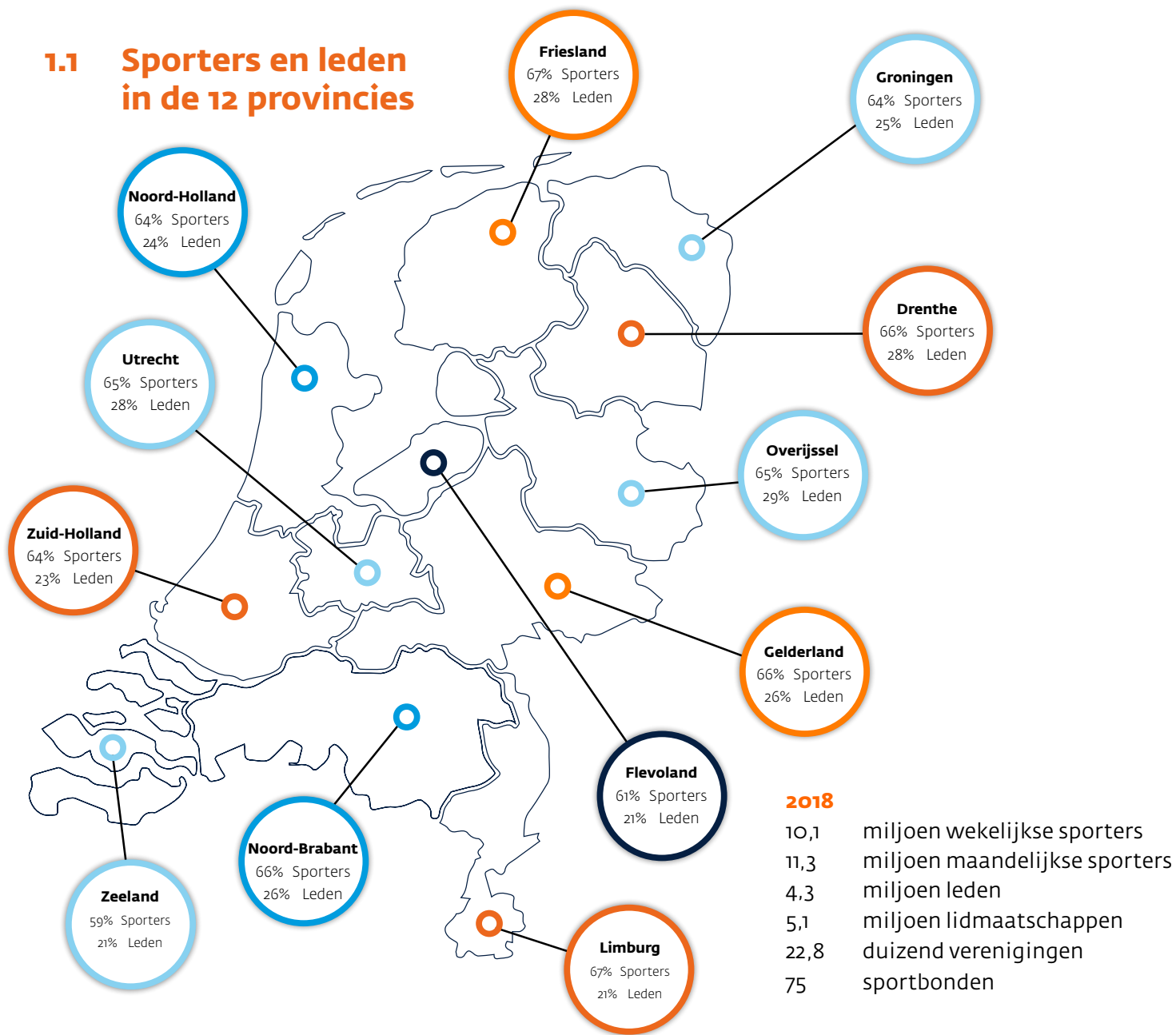
Voorwoord	3
1. Stand van het land	8
1.1 Sporters en leden in de 12 provincies	9
2. Ontwikkelingen sporters en leden	10
2.1 Het aantal sporters neemt toe	11
2.2 Het aantal leden en lidmaatschappen neemt licht af	12
2.3 Het aantal sporters buiten verenigingsverband neemt toe	13
3. Demografische ontwikkelingen	14
3.1 Ontwikkelingen per leeftijdscategorie	15
3.1.1 Jeugd sport meer in verenigingsverband	15
3.1.2 Na pubertijd sterke daling bij ledenaantallen	16
3.1.3 Flinke groei in sportdeelname afgelopen jaren	17
3.1.4 Sportdeelname stijgt, ledenpercentage stabiel	18
3.2 Mannen sporten meer in verenigingsverband dan vrouwen	20
3.2.1 Meisjes stromen op eerdere leeftijd uit bij verenigingen	22
3.3 Sportdeelname hoger onder Nederlanders met een hoge opleiding	24
3.4 Verschil in sportdeelname laag en hoog inkomen steeds kleiner	25
4. Geografische ontwikkelingen	26
4.1 Ontwikkelingen per provincie	27
4.1.1 Friesland hoogste percentage sporters	27
4.1.2 Overijssel hoogste ledenpercentage	28
4.1.3 Zeeland minste sporters en leden	29
4.2 Ontwikkelingen per gemeente	30
4.2.1 Gemeenten in Oost-Nederland sporten het meest in verenigingsverband	30
4.2.2 Gemeente Boekel grootste ontwikkeling leden	31
4.2.3 69 procent van de Amsterdammers sporten minimaal één keer per week	32
5. Ontwikkelingen in de sport	34
5.1 Welke sporten worden het meest beoefend?	35
5.1.1 Zwemsport populair onder jeugd (5 t/m 18 jaar)	36
5.1.2 Fitness en wandelsport populair onder volwassenen (19 t/m 80 jaar)	38

5.1.3	Wandelsport is de meest gegroeide sport	40
5.1.4	Minder mensen doen gymnastiek	41
5.2	Voetbal blijft met stip grootste sportbond	42
5.2.1	Top 10 sportbonden verschillend tussen jongens en meisjes (0 t/m 18 jaar)	44
5.2.2	Sportvissen vooral onder mannen populair (18 t/m 95 jaar)	46
5.2.3	Sterke groei onder leden van de Nederlandse Toer Fiets Unie	48
5.2.4	De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond verliest veel leden	50
5.3	Meer sportbeoefenaars dan leden	52
6.	Ontwikkelingen van verenigingen	56
6.1	Golfverenigingen hebben gemiddeld de meeste leden	57
Bijlagen		58
	Bijlage 1: Sporters, leden, lidmaatschappen en sportfrequentie per jaar	58
	Bijlage 2: Percentage sporters en leden per leeftijdscategorie	59
	Bijlage 3: Aantal sporters en leden per leeftijdscategorie	60
	Bijlage 4: Percentage sporters en leden (5 – 80 jaar) per provincie	61
	Bijlage 5: Aantal verenigingen per sportbond	62

1 Stand van het land

1.1 Sporters en leden in de 12 provincies

2 Ontwikkelingen sporters en leden

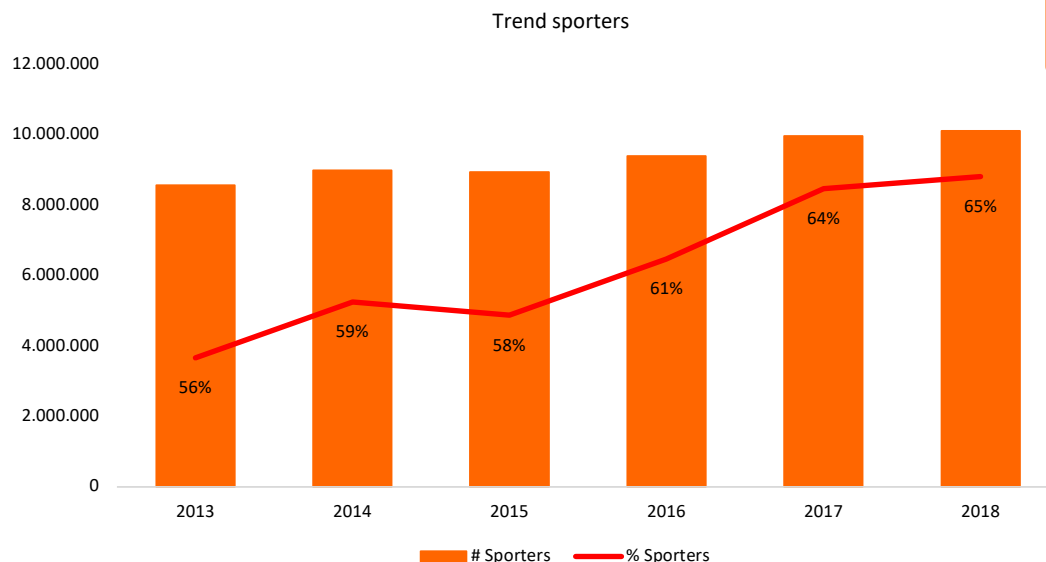

In april sporten mensen gemiddeld het meest.

In augustus sporten mensen gemiddeld het vaakst.

2.1 Ontwikkelingen van sporters

Vergelijking 2013 en 2018:

- Het aantal sporters is gestegen met 1,5 miljoen.
- Het percentage sporters is gestegen met 8,6 procent.

Vergelijking 2017 en 2018:

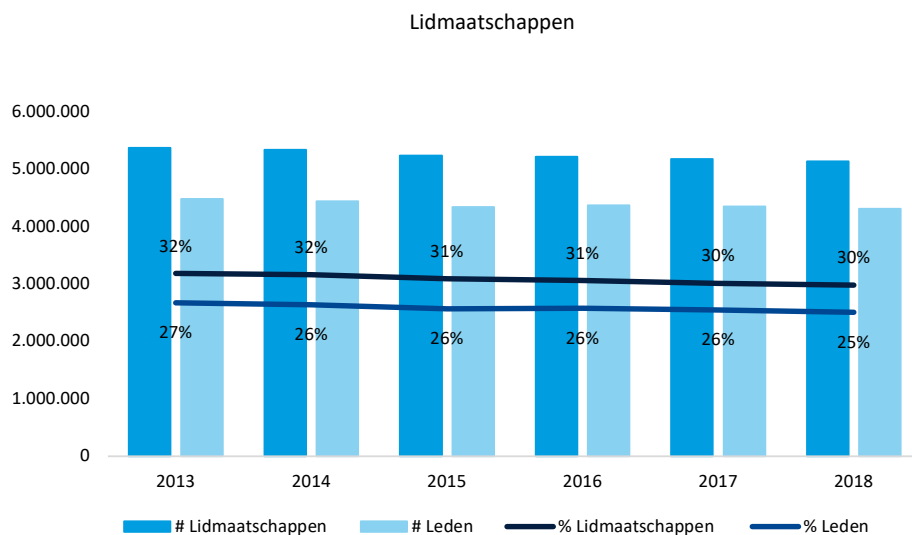
- Het aantal sporters is gestegen met 145 duizend.
- Het percentage sporters is gestegen met 0,6 procent.

Peiljaar	Gemiddelde sportfrequentie
2013	7,1
2014	7,9
2015	7,8
2016	8,1
2017	8,8
2018	9,1

Bevindingen

In 2018 hebben 10,1 miljoen Nederlanders gedurende een maand of langer minimaal één keer per week gesport. Dit is 65% van de Nederlandse bevolking tussen 5 t/m 80 jaar. Elk jaar neemt het aantal sporters toe. Niet alleen gaan meer mensen sporten, ook sporten mensen vaker. In 2018 sportte Nederland gemiddeld 9,1 keer per maand.

2.2 Het aantal leden en lidmaatschappen neemt licht af

506.000 leden zijn lid bij meerdere sportbonden.

De meeste dubbelleden komen voor tussen de sportbonden KNVB en KNLTB: in totaal zijn 45.500 personen bij beide sportbonden aangesloten.

Vergelijking 2013 en 2018:

- Het aantal leden is met 177.000 leden afgenomen, dit komt overeen met 1,8 procent van alle leden.
- Het aantal lidmaatschappen is met 223.000 afgenomen, dit komt overeen met 2,0 procent van alle leden.

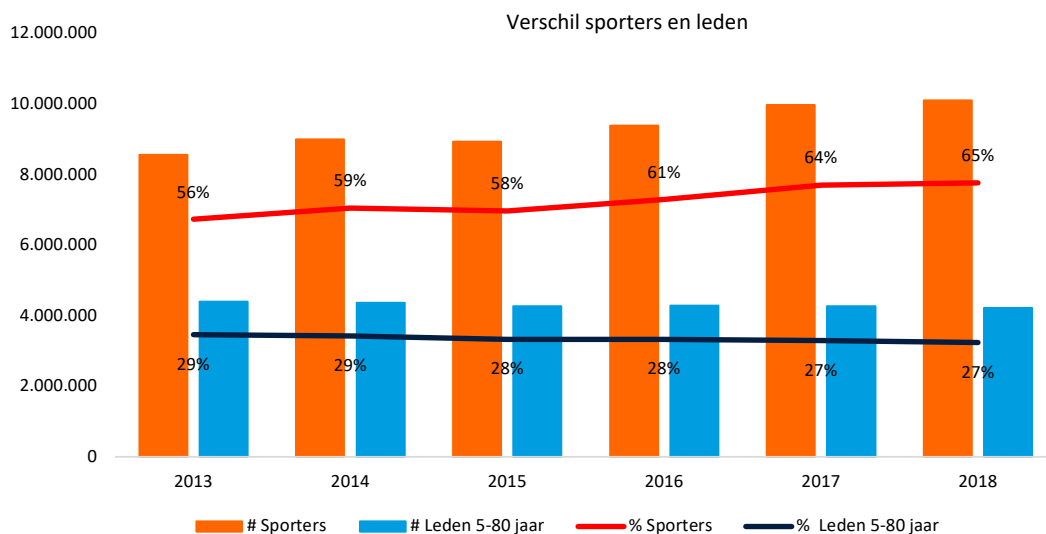
Vergelijking 2017 en 2018:

- Het aantal leden is met 44.000 leden afgenomen, dit komt overeen met 0,4 procent van alle leden.
- Het aantal lidmaatschappen is met 29.000 afgenomen, dit komt overeen met 0,3 procent van alle leden.

Bevindingen

In 2018 waren er 4.314.000 leden lid bij één of meerdere sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF. Een lid kan meerdere lidmaatschappen hebben, bijvoorbeeld bij meerdere bonden of bij dezelfde bond. De 4,3 miljoen leden hadden in 2018 samen een totaal van 5.146.000 lidmaatschappen bij de sportbonden aangesloten bij NOC*NSF.

2.3 Het aantal sporters buiten verenigingsverband neemt toe

51% van de Nederlanders sport samen met anderen. En 14% van de Nederlanders sport alleen.

Bevindingen

Het aantal sporters is ruim twee keer zo hoog als het aantal leden. Dit betekent dat in 2018 het marktaandeel van de totale sportbonden iets minder is dan 50 procent. Over de jaren heen neemt het percentage leden minimaal af, terwijl het percentage sportdeelname stijgt.

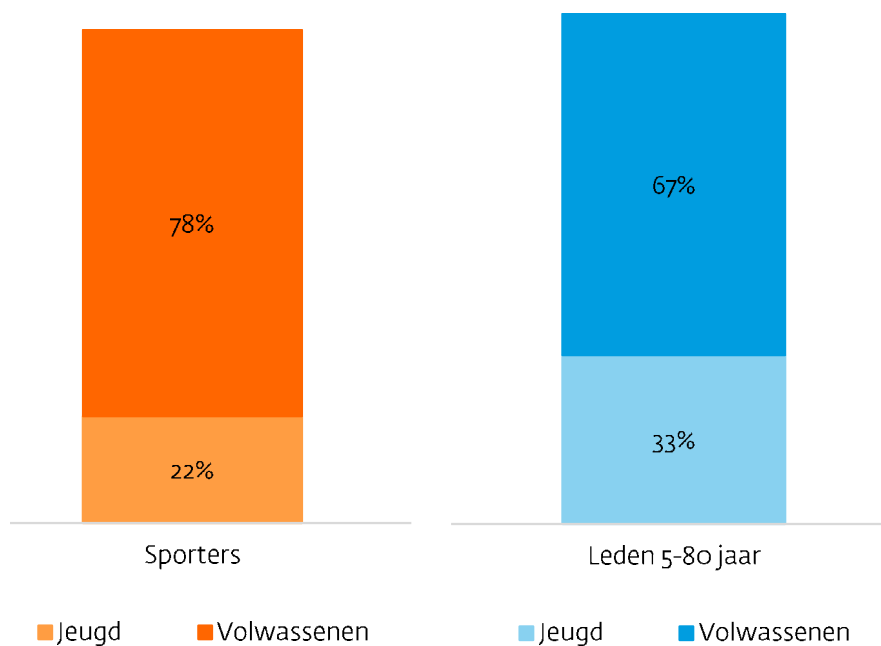
3 Demografische ontwikkelingen

3.1. Ontwikkelingen per leeftijdscategorie

3.1.1 Jeugdsport meer in verenigingsverband

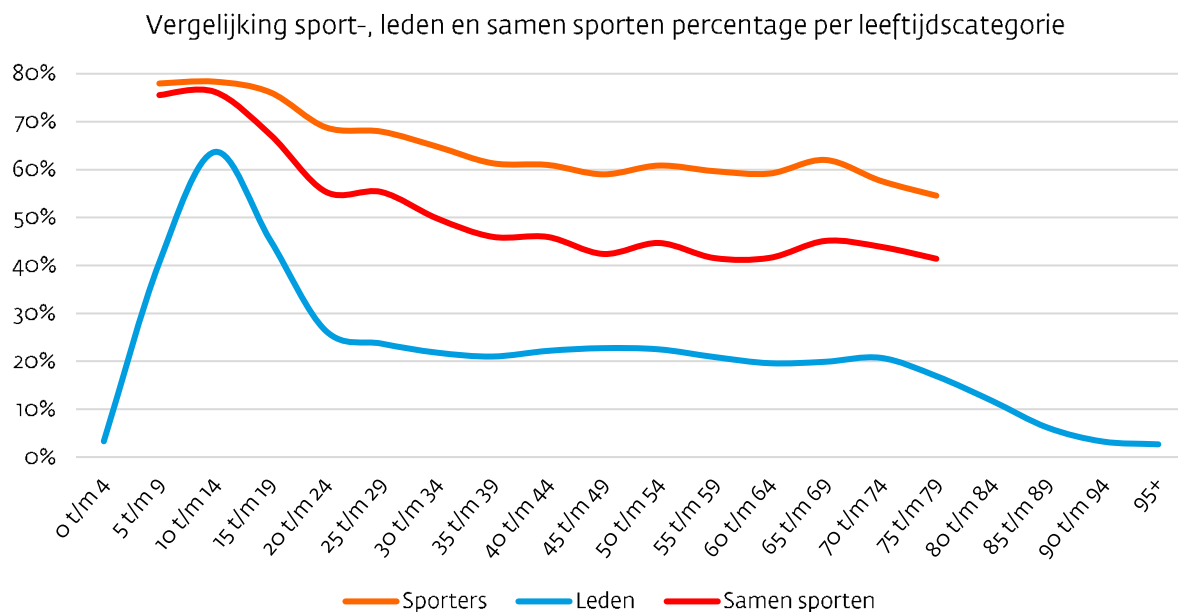
Verhouding jeugd en volwassenen

Bevindingen

Eén op de vijf sporters bestaat uit jeugd (5 t/m 18 jaar), terwijl ruim één derde van de leden uit jeugd bestaat. Dit betekent dat jeugd relatief meer in verenigingsverband sport dan volwassenen (19 t/m 80 jaar). Deze verhoudingen zijn de afgelopen jaren hetzelfde gebleven.

3.1.2 Na pubertijd sterke daling bij ledenaantallen

Bevindingen

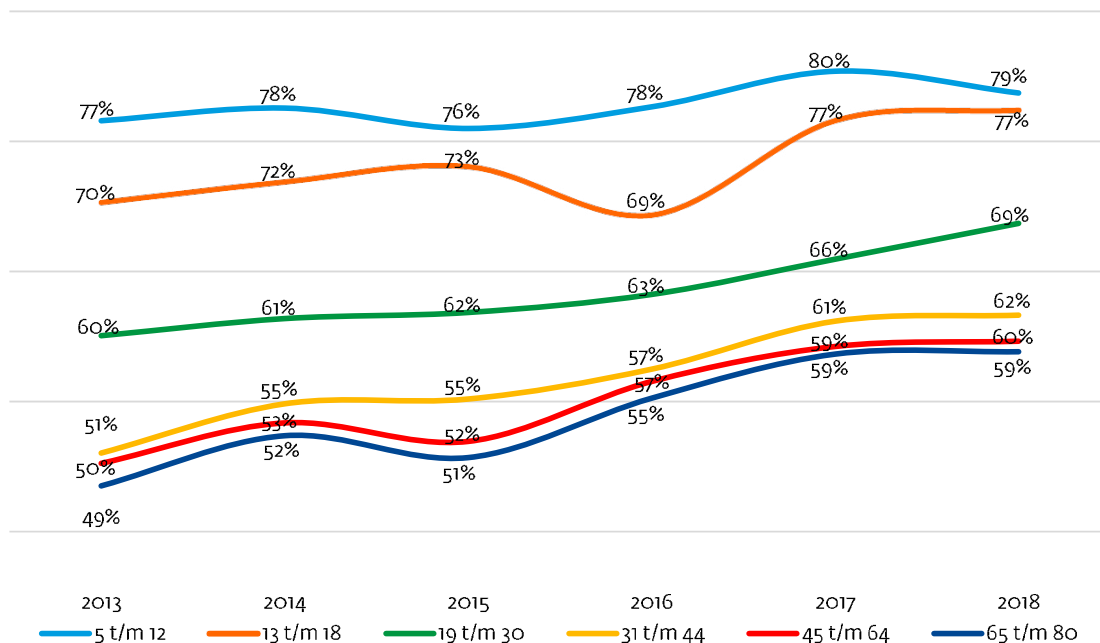
Het percentage sporters, leden en mensen die samen sporten (ongeorganiseerd en georganiseerd) laat ongeveer dezelfde trend zien. Het percentage samen sporten is bij jeugd 10 t/m 14 jaar het hoogst met 76 procent. Daarna volgt er een sterke daling in het percentage samen sporten tot ongeveer 55 procent tussen de leeftijden 20 en 24 jaar.

3.1.3 Flinke groei in sportdeelname afgelopen jaren

Jeugd nog nooit zo vaak heeft gesport als in 2018? Gemiddeld 10,2 keer per maand!

Trend percentage sporters per leeftijdscategorie (2013 - 2018)

Bevindingen

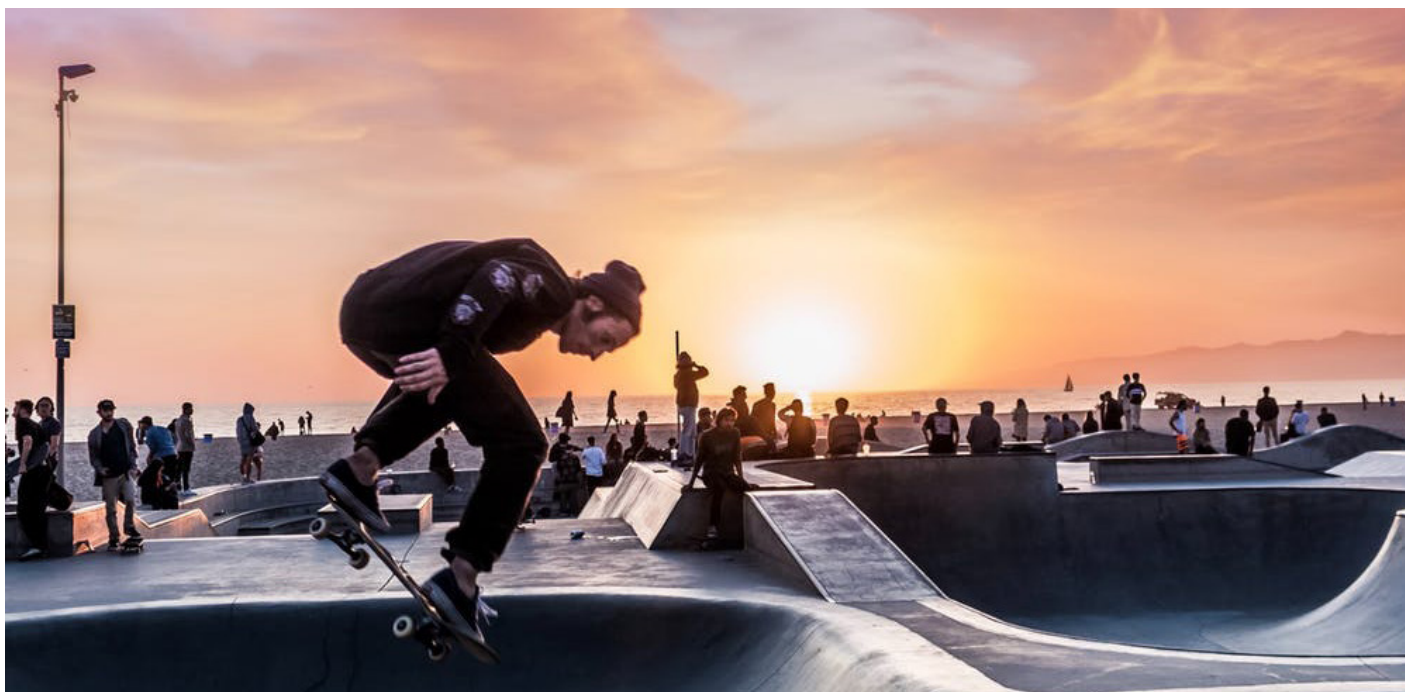
Jeugd sport altijd al veel. De leeftijdsgroep 31 t/m 44 jaar is relatief het meest gestegen met 11 procent. Ook de leeftijdsgroepen 45 t/m 64 jaar en 65 t/m 80 jaar wordt steeds sportiever en kennen een stijging van 10 procent vergeleken 2013.

3.1.4 Sportdeelname stijgt, ledenpercentage stabiel

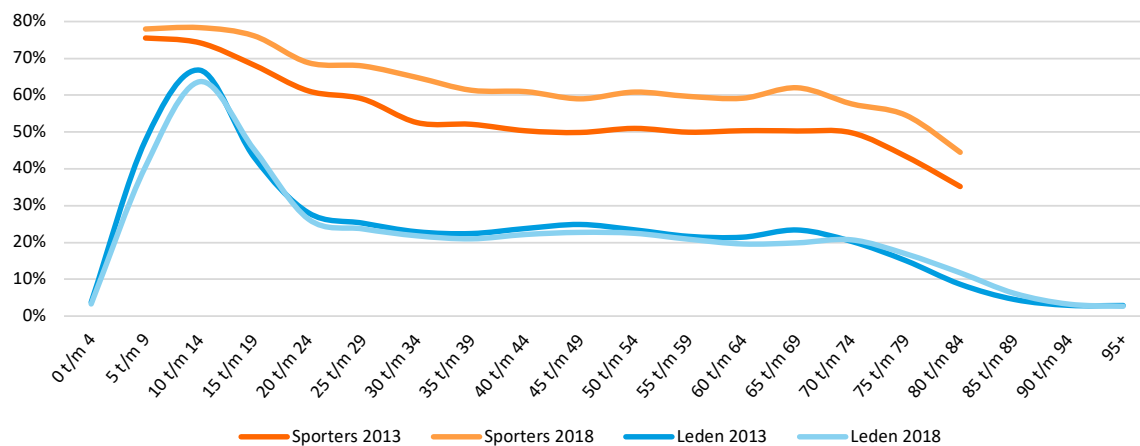
Zowel het percentage sporters als het percentage leden is bij de leeftijdscategorie 10 t/m 14 jaar het hoogst. Van de leeftijdscategorie 25 t/m 29 jaar tot een jaar of 70 blijft het ledenpercentage redelijk stabiel.

Daarnaast is het ledenpercentage in 2018 ten opzichte van 2013 redelijk stabiel, terwijl het sporterspercentage in 2018 ten opzichte van 2013 is gestegen.

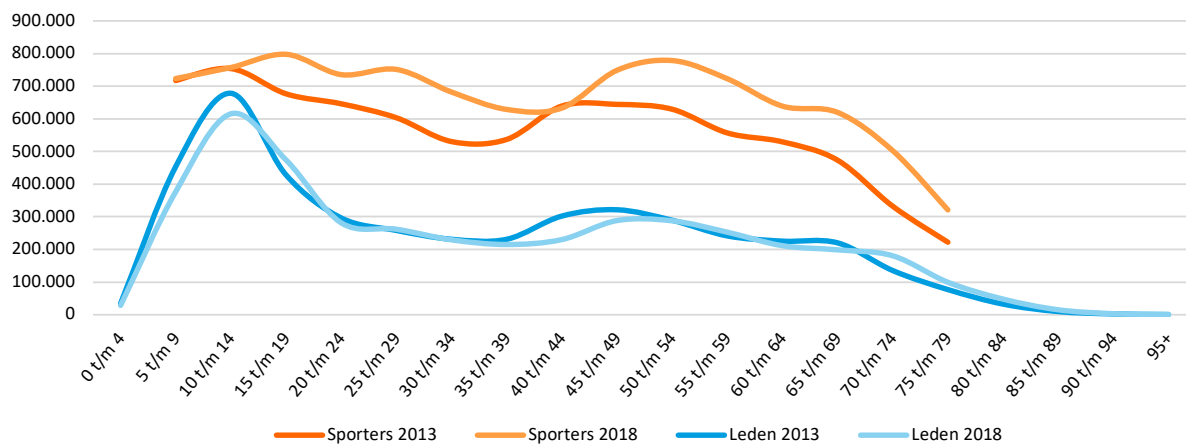
De grafieken hiernaast laten het verschil zien tussen sporters en leden in 2013 en 2018. Omdat de eerste grafiek percentages en de tweede grafiek absolute cijfers betreft, geven de trendlijnen verschillende weergaven.

Sport- en ledenpercentage per leeftijdscategorie (2013 - 2018)

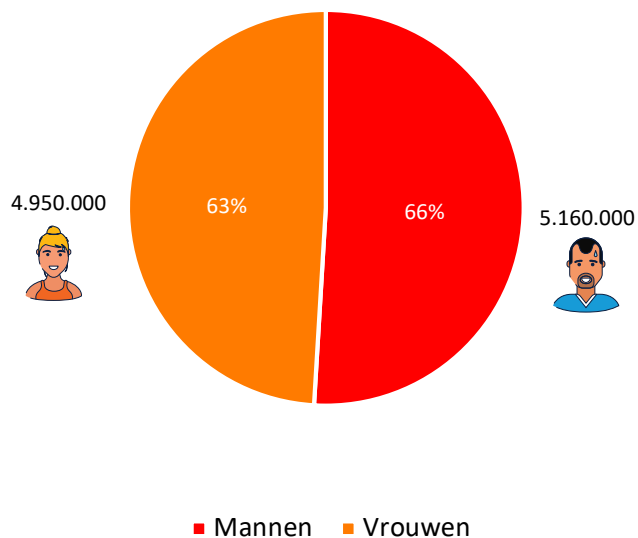

Sport- en ledenaantal per leeftijdscategorie (2013 - 2018)

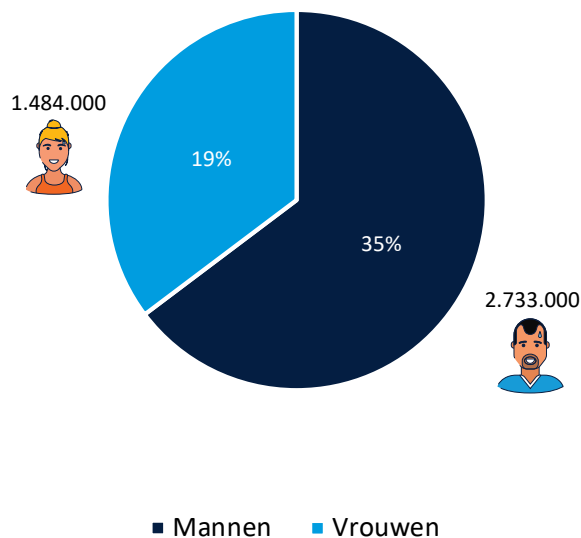

3.2 Mannen sporten meer in verenigingsverband dan vrouwen

Verdeling geslacht (sporters)

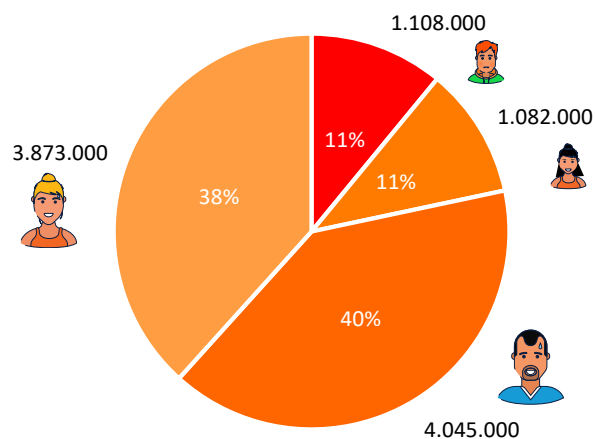
Verdeling geslacht (leden)

Bevindingen

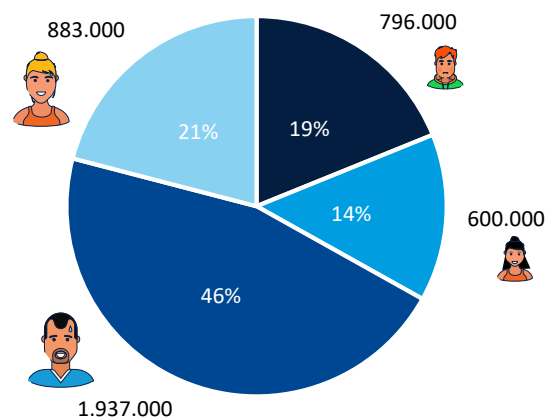
Mannen en vrouwen sporten bijna evenveel, maar mannen zijn relatief meer lid bij een sportbond dan vrouwen.

Verdeling geslacht en leeftijd (sporters)

■ Jongens ■ Meisjes ■ Mannen ■ Vrouwen

Verdeling geslacht en leeftijd (leden)

■ Jongens ■ Meisjes ■ Mannen ■ Vrouwen

Bevindingen

Het verschil tussen sporters- en ledengegevens komt vooral naar voren bij vrouwen (19 t/m 80 jaar). 38 procent van alle sporters is vrouw, terwijl vrouwen 21 procent uitmaken van alle leden. Zowel bij het aantal sporters en het aantal leden is het verschil tussen jongens en meisjes relatief klein.

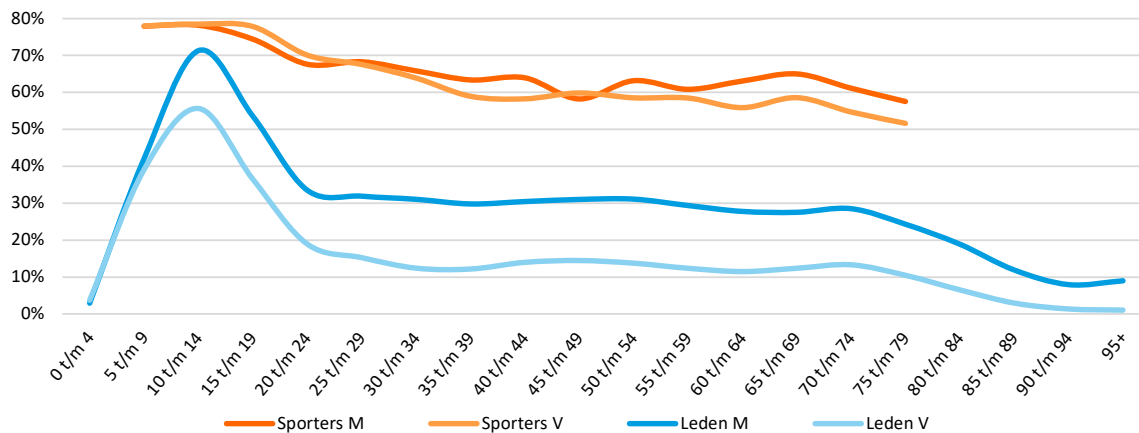
3.2.1 Meisjes stromen op eerdere leeftijd uit bij verenigingen

Ook per leeftijdscategorie is te zien dat het verschil tussen de mannelijke en vrouwelijke sporters nihil is. Vanaf 5 t/m 9 jaar ontstaat er wel een verschil tussen mannelijke en vrouwelijke leden. Nog maar 19 procent van de vrouwelijke leden van 20 jaar en ouder zijn lid bij een sportbond.

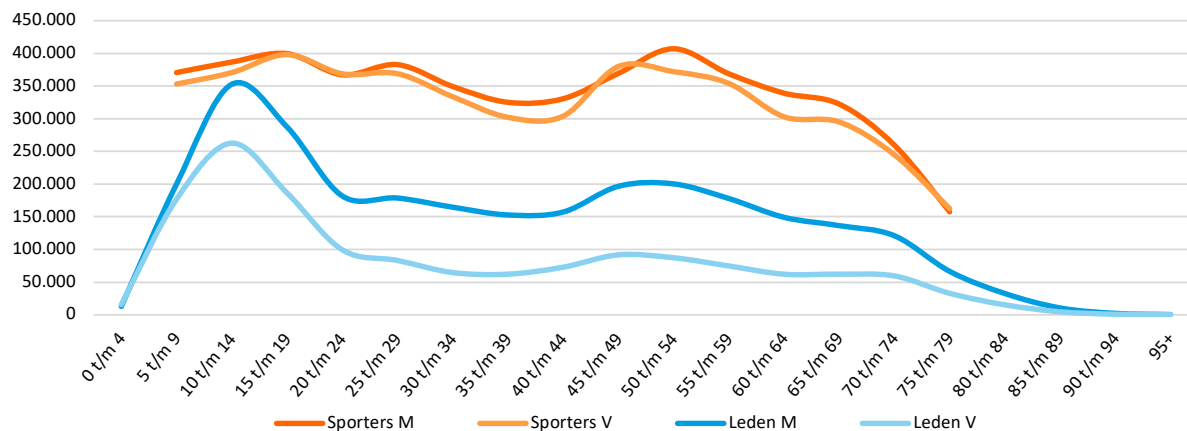
De grafieken hiernaast laten beide het verschil zien tussen sporters en leden in 2013 en 2018. Omdat de eerste grafiek percentages en de tweede grafiek absolute cijfers betreft, geven de trendlijnen verschillende weergaven.

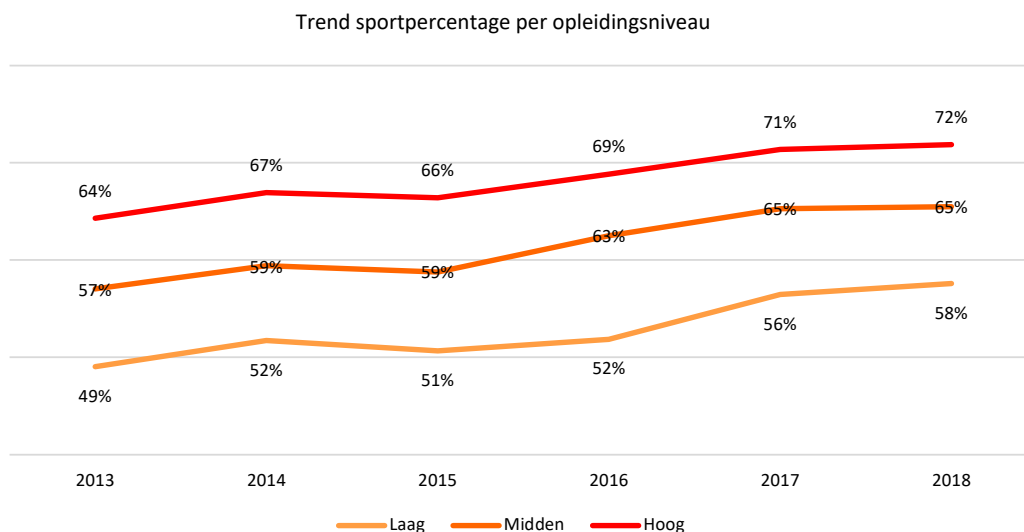
Vergelijking geslacht sport- en ledenpercentage per leeftijdscategorie

Vergelijking geslacht sport- en ledenaantal per leeftijdscategorie

3.3 Sportdeelname hoger onder Nederlanders met een hoge opleiding

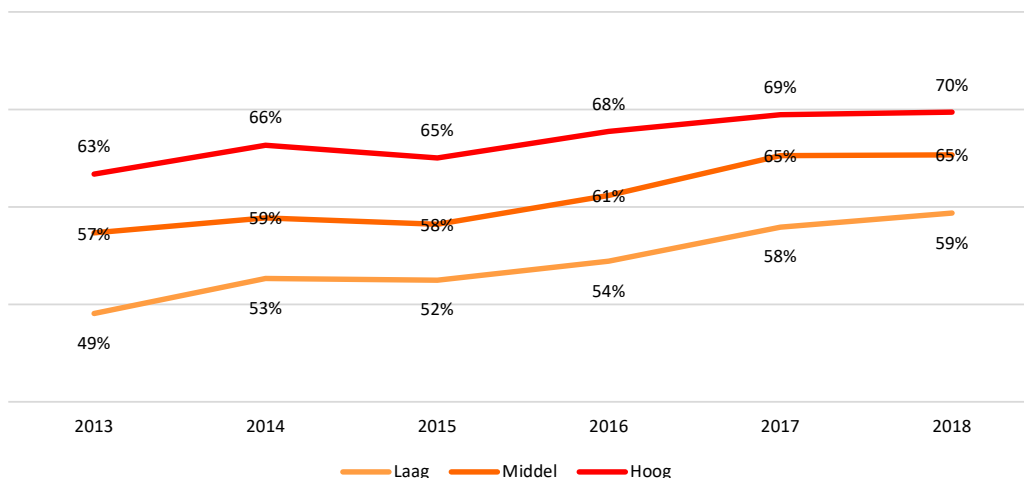

Bevindingen

Mensen met een hoog opleidingsniveau sporten meer dan mensen met een midden- of laag opleidingsniveau. De afgelopen jaren is het percentage sporters bij ieder opleidingsniveau gestegen. Bij mensen met een laag opleidingsniveau is het percentage sporters het meest gestegen.

3.4 Verschil in sportdeelname laag en hoog inkomen steeds kleiner

Trend sportpercentage per inkomen

Bevindingen

De sportdeelname ligt gemiddeld lager onder mensen met een laag inkomen. De trend laat echter zien dat het verschil steeds kleiner wordt. In 2013 was het verschil in percentage sporters tussen mensen met een laag of hoog inkomen 14 procent, terwijl in 2018 dit verschil nog 11 procent.

Sport	Laag	Midden	Hoog
Golf	15%	8%	56%
Skiën/ langlaufen/ snowboarden	18%	9%	52%
Hockey/ rolstoelhockey	14%	7%	47%
Darts	38%	17%	23%
Biljart/ poolbiljart/ snooker	38%	13%	24%
Dammen	36%	16%	26%

Bevindingen

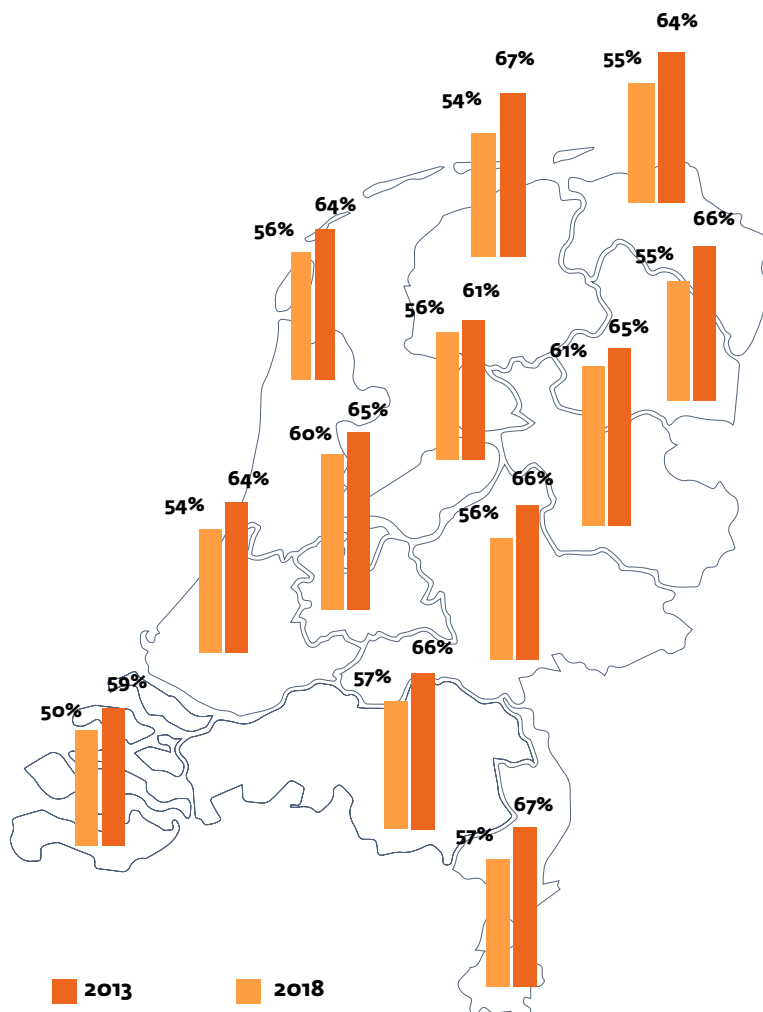
Golfen is de meest beoefende sport onder mensen met een hoog inkomen. Skiën en hockey worden daarna het meest beoefend. Darts is de sport die relatief door mensen met een lager inkomen wordt beoefend. Biljart endammen zijn daarna het populairst.

4 Geografische ontwikkelingen

4.1

4.1.1

Hoogste % sporters

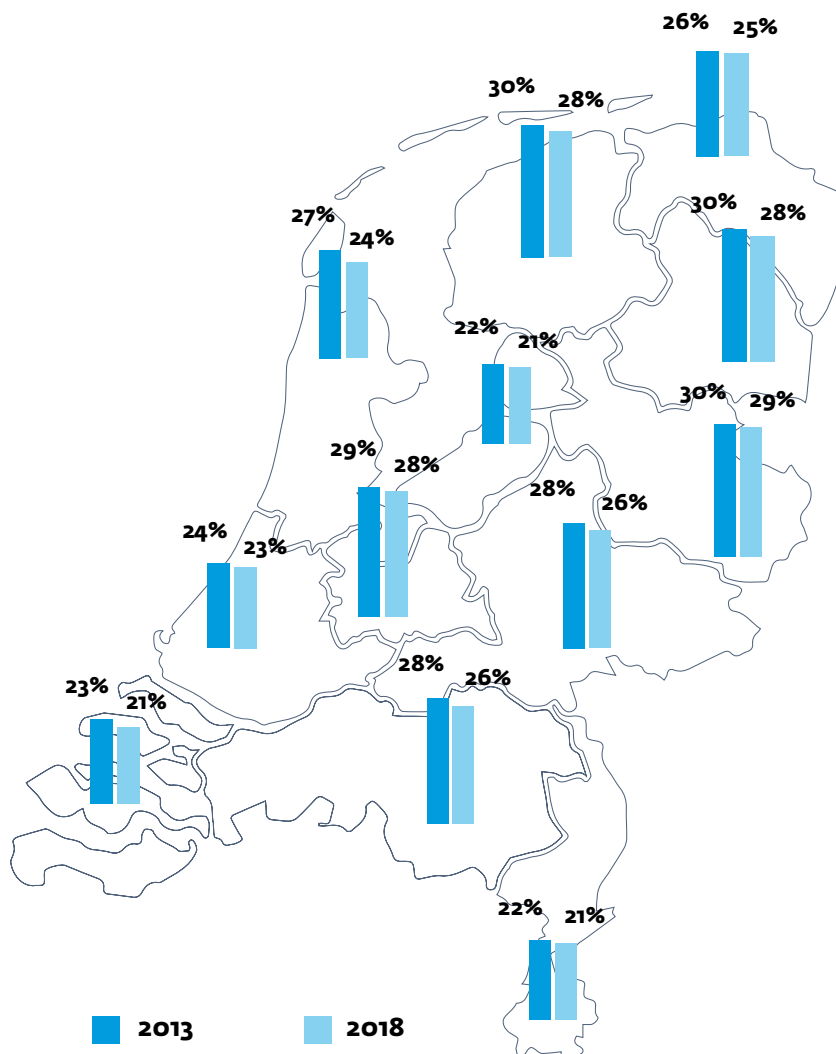
Bevindingen

Friesland heeft met 67 procent het hoogste percentage sporters.

Met 2.137.600 sporters heeft Zuid-Holland de meeste sporters.

In de provincie Zeeland sporten mensen zowel absoluut (201.900) als relatief (59 procent) het minst in Nederland.

4.1.2 Overijssel hoogste ledenpercentage

Hoogste % leden

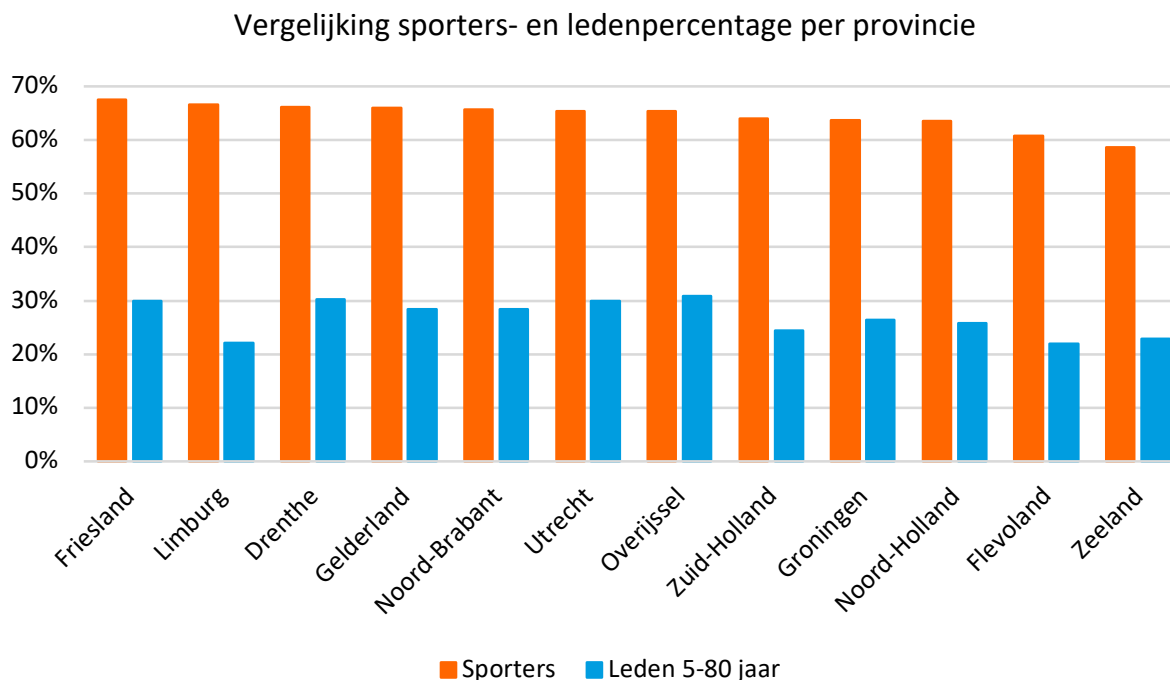

Bevindingen

Zuid-Holland heeft met in totaal 813.670 leden het hoogst aantal leden, daarentegen is in Overijssel 31% van de inwoners lid van een sportbond en heeft zij daarmee het hoogste ledenpercentage van Nederland.

Het aantal leden is in Zeeland het laagst (78.660), maar het laagste ledenpercentage is te vinden in Flevoland (22 procent).

4.1.3 Zeeland minste sporters en leden

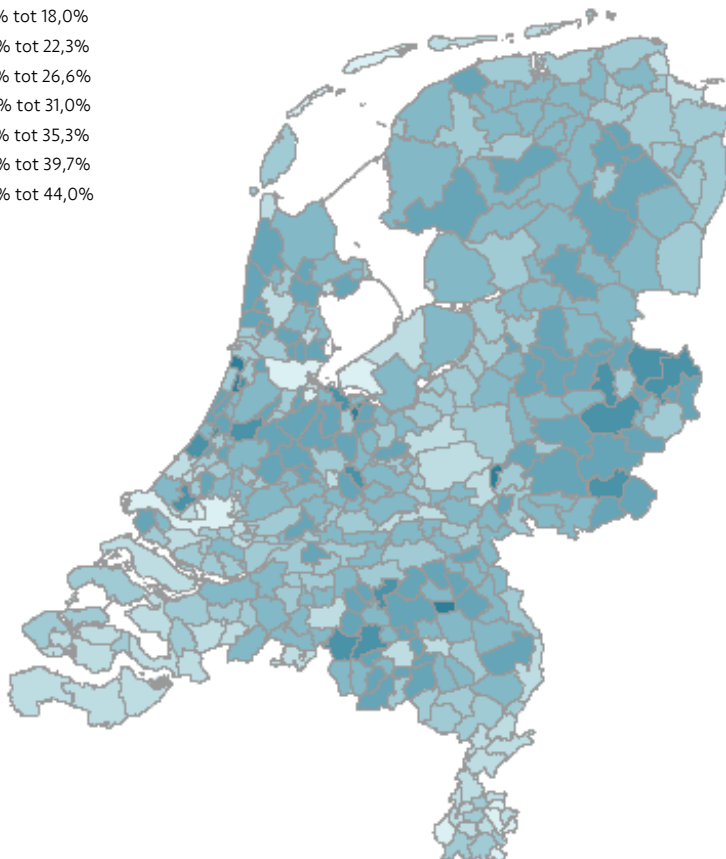
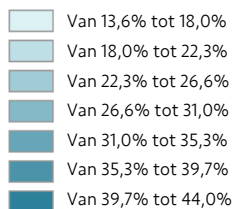
Bevindingen

Het percentage sporters is bij iedere provincie aanzienlijk hoger dan het aantal leden. Provincie Friesland heeft van alle provincies het hoogste percentage sporters, qua leden heeft provincie Overijssel het hoogste percentage. Het grootste verschil tussen het percentage sporters en percentage leden is te vinden bij provincie Limburg. Limburg heeft namelijk 67 procent sporters en 22 procent leden. Het verschil hiertussen is 45 procent.

4.2 Ontwikkelingen per gemeente

4.2.1 Gemeenten in Oost-Nederland sporten het meest in verenigingsverband

Ledenontwikkeling op gemeenteniveau 2018

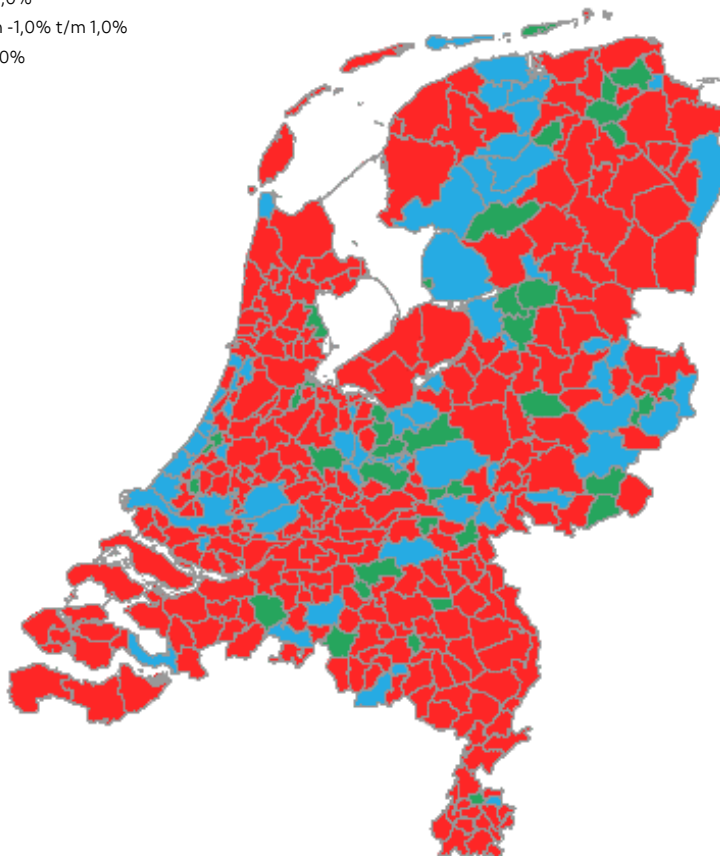
In gemeente Laren zijn de meeste mensen lid van de Nederlandse Golf Federatie. Het ledenpercentage is 14 procent.

Bevindingen

Het hoogste ledenpercentage in Nederland is te vinden in de gemeente Laren (44 procent). Daarentegen heeft de gemeente Vaals met 14 procent het laagste percentage leden. Oost Nederland heeft de hoogste concentratie van gemeenten met hoge leden percentages.

4.2.2 Gemeente Boekel grootste ontwikkeling leden

Ledenontwikkeling op gemeenteniveau 2013 - 2018

De stijging van het ledenpercentage in gemeente Boekel wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van leden bij de Koninklijke Nederlandse Wandel Bond.

Bevindingen

14 gemeenten hebben over de afgelopen jaren een leden-groei van meer dan 1 procent. Gemeente Boekel heeft van alle gemeenten in Nederland qua ledenpercentage de grootste ontwikkeling door-gemaakt met 23 procent. Bij 26 gemeenten is de ledenont-wikkeling de afgelopen jaren nagenoeg gelijk gebleven. 340 gemeenten hebben de afgelopen jaren een nega-tieve ledenontwikkeling van meer dan 1 procent. Met een ledenontwikkeling van -44 procent is gemeente Vlieland het meest achteruit gegaan qua ledenpercentage.

4.2.3 69 procent van de Amsterdammers sport minimaal één keer per week

Totaal (5 t/m 80 jaar)

Minimaal één keer
per week gesport

Niet gesport in
2018

Naar geslacht

Mannen, minimaal
één keer per week

Vrouwen, minimaal
één keer per week

Naar opleiding

Laag, minimaal
één keer per week

64%

Midden, minimaal
één keer per week

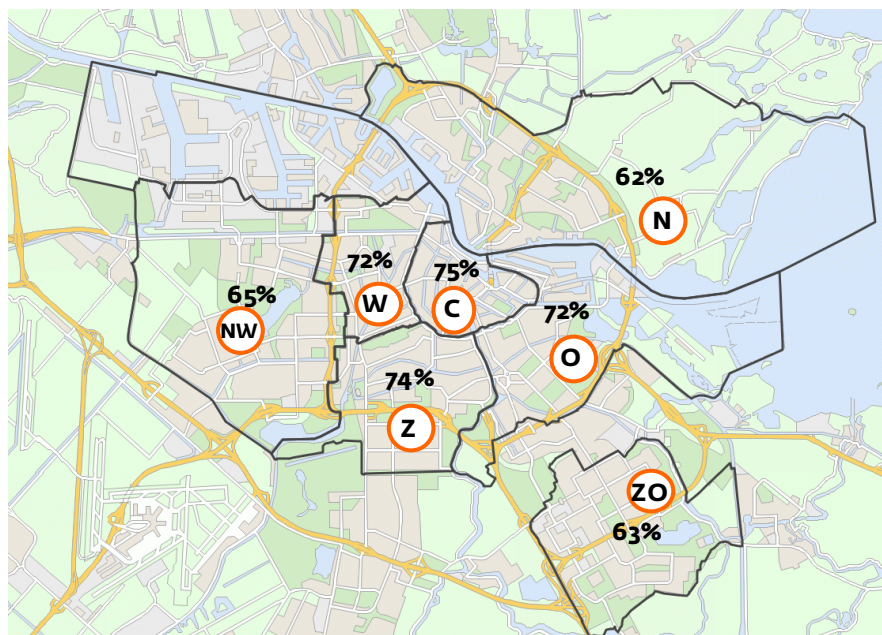
63%

Hoog, minimaal
één keer per week

76%

Wekelijks gesport per stadsdeel

1. Centrum	76%
2. Oost	72%
3. Zuid	74%
4. West	72%
5. Zuidoost	63%
6. Noord	62%
7. Nieuw-West	65%

Top-3 meest beoefende sporten

Fitness,
individueel

28%

Hardlopen/
joggen

15%

Wandelsport

13%

Manier van sporten in 2018

48% Via sportvereniging of andere
(commerciële)sportaanbieder

42% Alleengesport (op eigen initiatief)

Voldoet aan beweegnorm

Totaal Amsterdam (5 t/m 80 jaar)

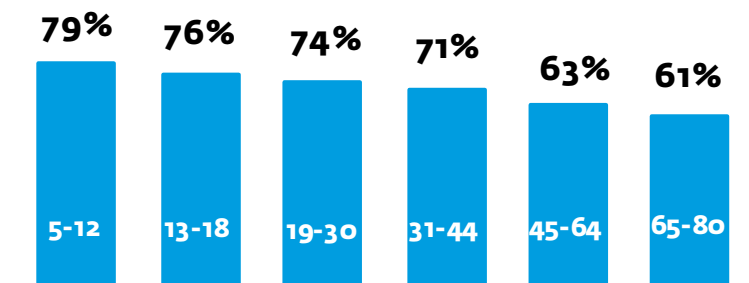
Kinderen, 5 t/m 12 jaar

Kinderen, 13 t/m 18 jaar

Naar leeftijd, minimaal één keer per week

Amsterdam is de eerste
gemeente in Nederland
met de lokale NOC*NSF
Sportdeelname Index.

Bevindingen

Twee keer per jaar meet de gemeente Amsterdam de sportdeelname onder een representatieve respondenten.

5

Ontwikkelingen in de sport

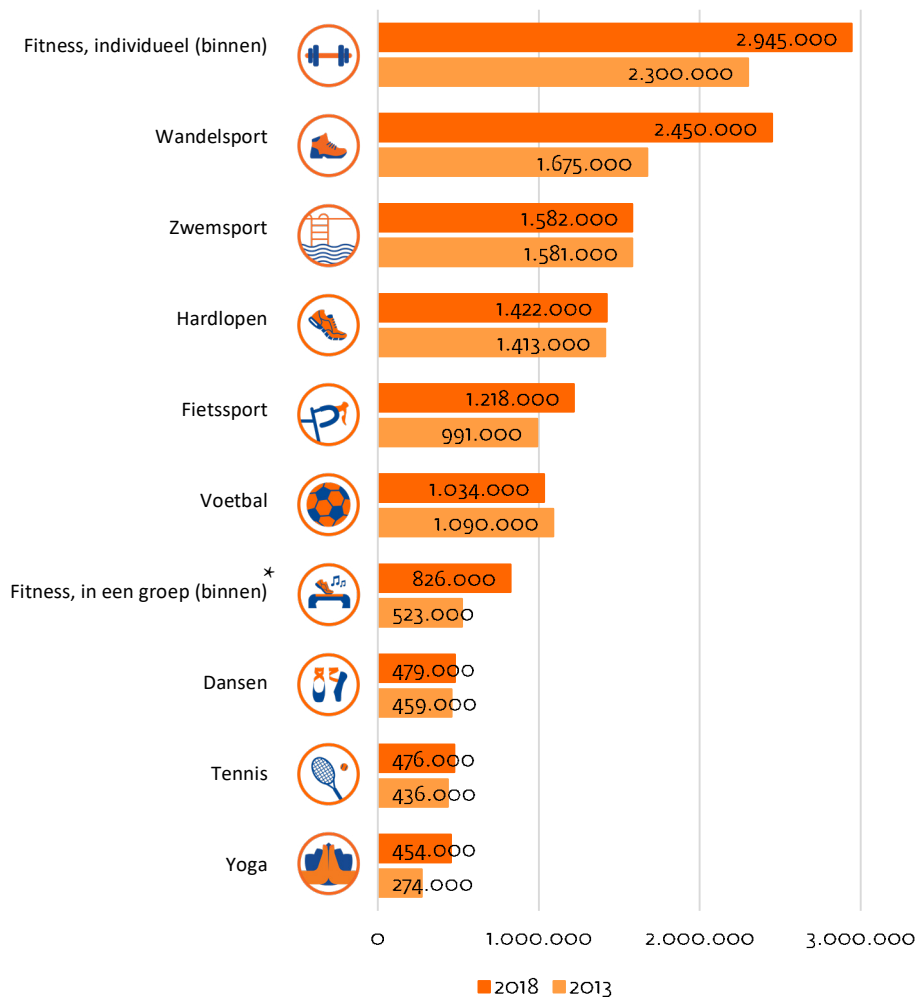

5.1 Welke sporten worden het meest beoefend?

Yoga staat sinds 2016 door toenemende populariteit in de top 10 meest beoefende sporters.

Top 10 meest beoefende sporten 2013 - 2018

Bevindingen

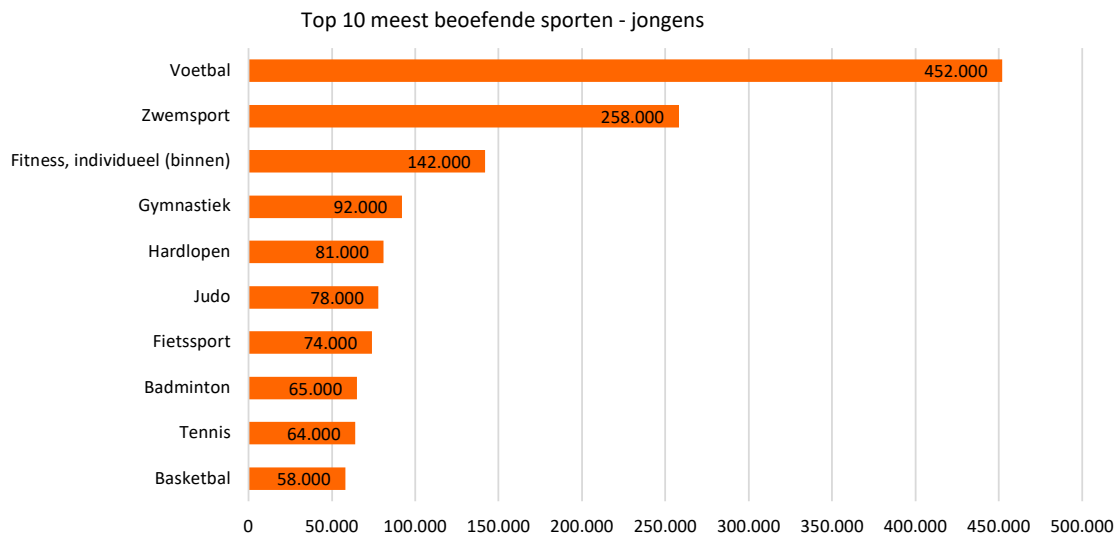
Fitness individueel (binnen) is de meest beoefende sport. 18,9% van alle Nederlanders heeft in 2018 deze sport beoefend.

15,7 procent van alle sporters deed in 2018 aan wandelsport en 10,1 procent aan zwemsport.

Voetbal (op nummer 6) is de meest beoefende sport die in teamverband beoefend wordt.

*De cijfers van aerobics in 2013 zijn onderverdeeld bij de categorie fitness, in een groep (binnen).

5.1.1 Zwemsport populair onder jeugd (5 t/m 18 jaar)

1

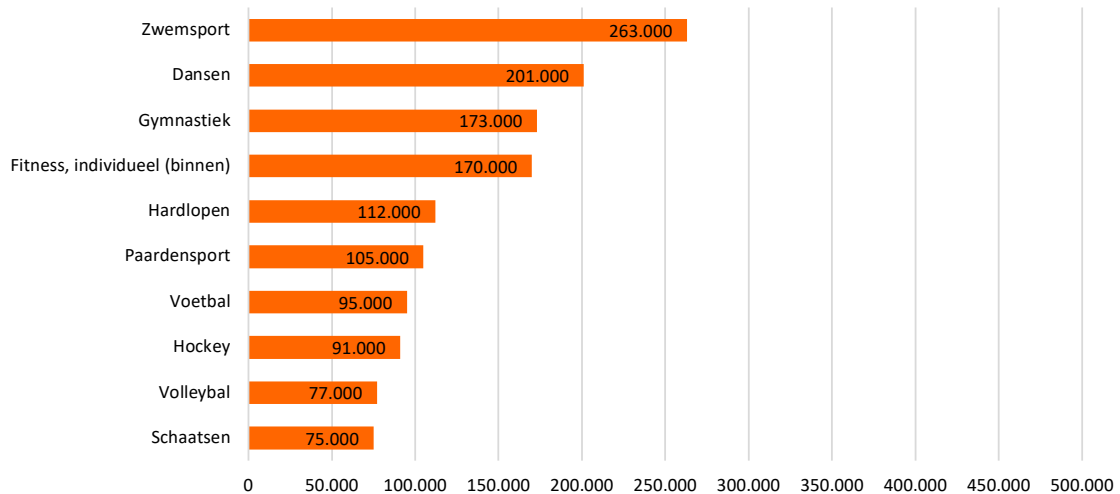

2

3

Top 10 meest beoefende sporten - meisjes

1

2

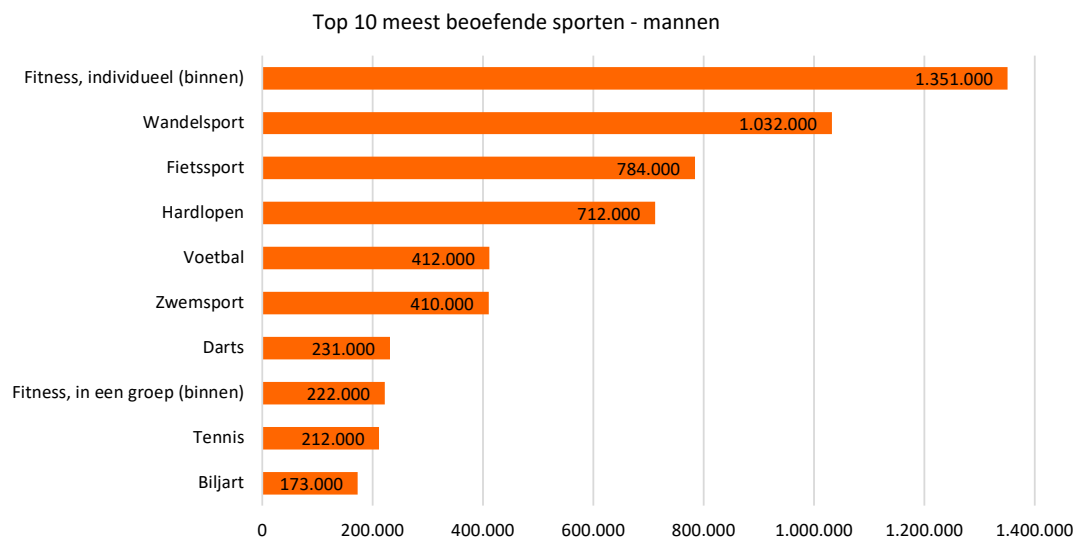

3

Bevindingen

Voetbal is met 32,4 procent voor de jongens de meest beoefende sport in 2018. Vervolgd door zwemsport met 18,4 procent en fitness individueel (binnen) met 10,2 procent. Voor meisjes is zwemsport met 19,8 procent de meest beoefende sport en volgen daarna dansen (15,1 procent) en gymnastiek (13,0 procent).

5.1.2 Fitness en wandelsport populair onder volwassenen (19 t/m 80 jaar)

1

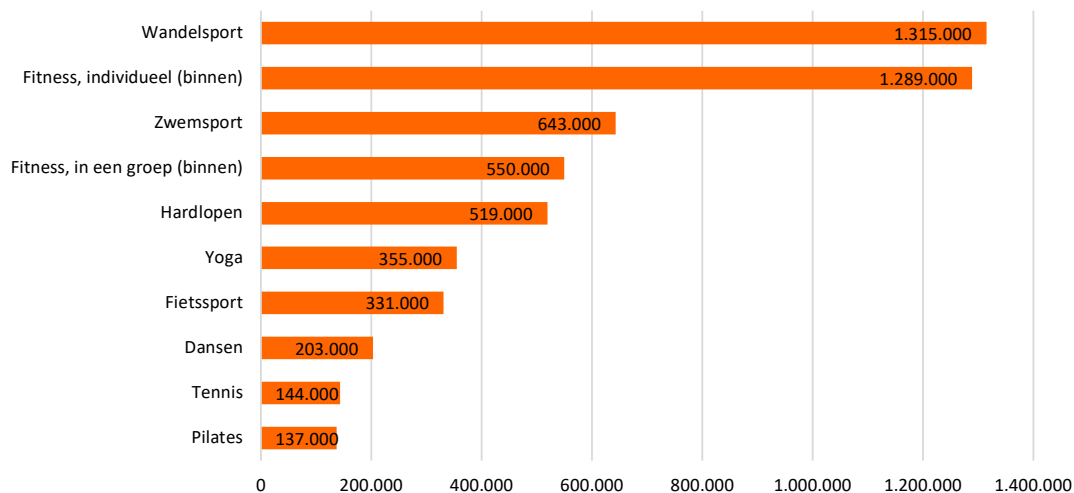

2

3

Top 10 meest beoefende sporten - vrouwen

1

2

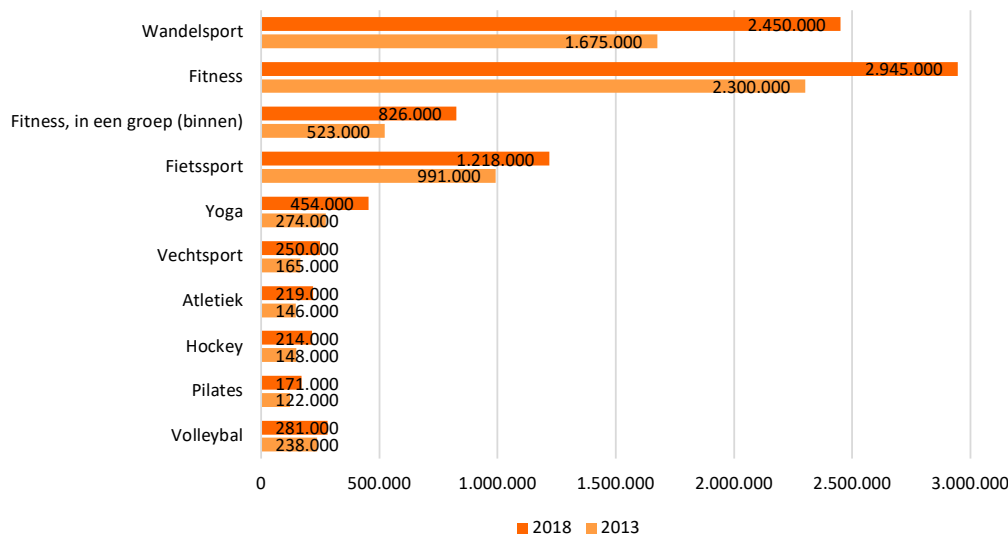
3

Bevindingen

Fitness individueel (binnen) is bij mannen met 21,0 procent de meest beoefende sport, bij vrouwen staat deze sport op nummer 2 met 19,9 procent. Wandelsport is bij mannen met 16,1 procent de nummer 2, terwijl dit bij vrouwen met 20,3 procent de meest beoefende sport is. Fietssport is bij mannen de nummer 3 (12,2%) en bij vrouwen is dit zwemsport (9,9%).

5.1.3 Wandelsport is de meest gegroeide sport

Top 10 meest gegroeide sporten

Bevindingen

Fitness en wandelen blijven populair en laten een sterke groei zien. Sinds 2013 is bij de wandelsport het aantal sporters het meest toegenomen en vergeleken met 2017 staat deze sport op nummer 2. Het aantal sporters van yoga, Fitness in een groep (binnen) en Vechtsport is de afgelopen jaren relatief veel gestegen.

Vergelijking 2013 en 2018:

Absoluut

1. Wandelsport (+775.100)
2. Fitness individueel (binnen) (+645.000)
3. Fitness in een groep (binnen) (+302.800)

Relatief

1. Yoga (+66%)
2. Fitness in een groep (binnen) (+58%)
3. Vechtsport (+51%)

Vergelijking 2017 en 2018:

Absoluut

1. Fitness individueel (binnen) (+140.400)
2. Wandelsport (+120.400)
3. Zwemsport (+118.900)

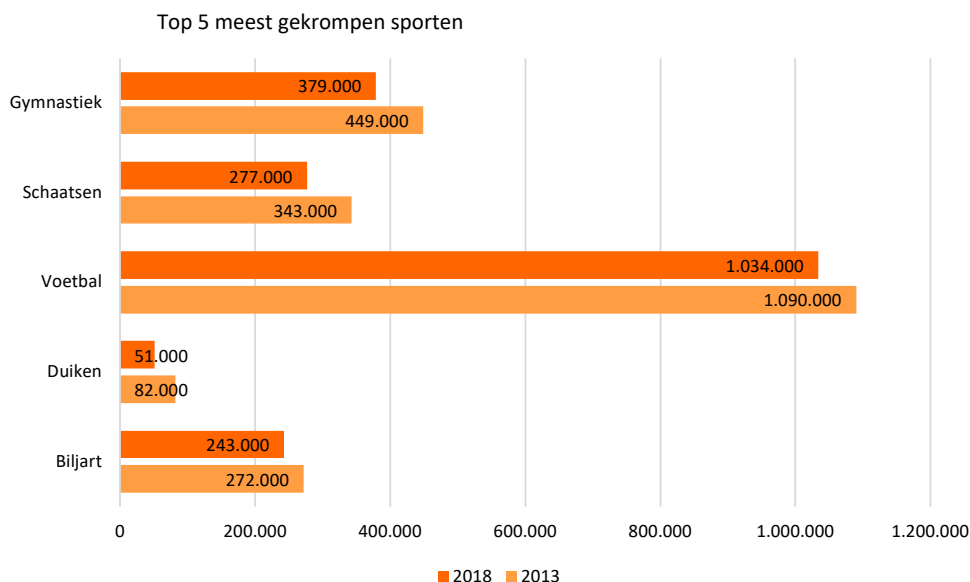
Relatief

1. IJshockey (+59%)
2. Handbal (+52%)
3. Honkbal/softbal (+45%)

Steeds meer mensen zien wandelen als sport. Wandelsport is zowel bij vrouwen als mannen (19 t/m 80 jaar) de meest groeiende sport. Voor meisjes (5 t/m 18 jaar) is dit fitness individueel (binnen) en voor jongens hockey.

5.1.4 Minder mensen doen gymnastiek

Bevindingen

Gymnastiek is absoluut de sterkste daler vergeleken 2013. Vergeleken 2017 is dit tennis. Duiken is zowel vergeleken 2013 als 2017 de sterkste relatieve daler.

Vergelijking 2013 en 2018:

Absoluut

1. Gymnastiek (-70.513)
2. Schaatsen (-66.300)
3. Voetbal (-48.900)

Relatief

1. Duiken (-38%)
2. Sportvisserij (-23%)
3. Jeu de boules (-21%)

Vergelijking 2017 en 2018:

Absoluut

1. Tennis (-32.100)
2. Duiken (-16.400)
3. Korfbal (-15.700)

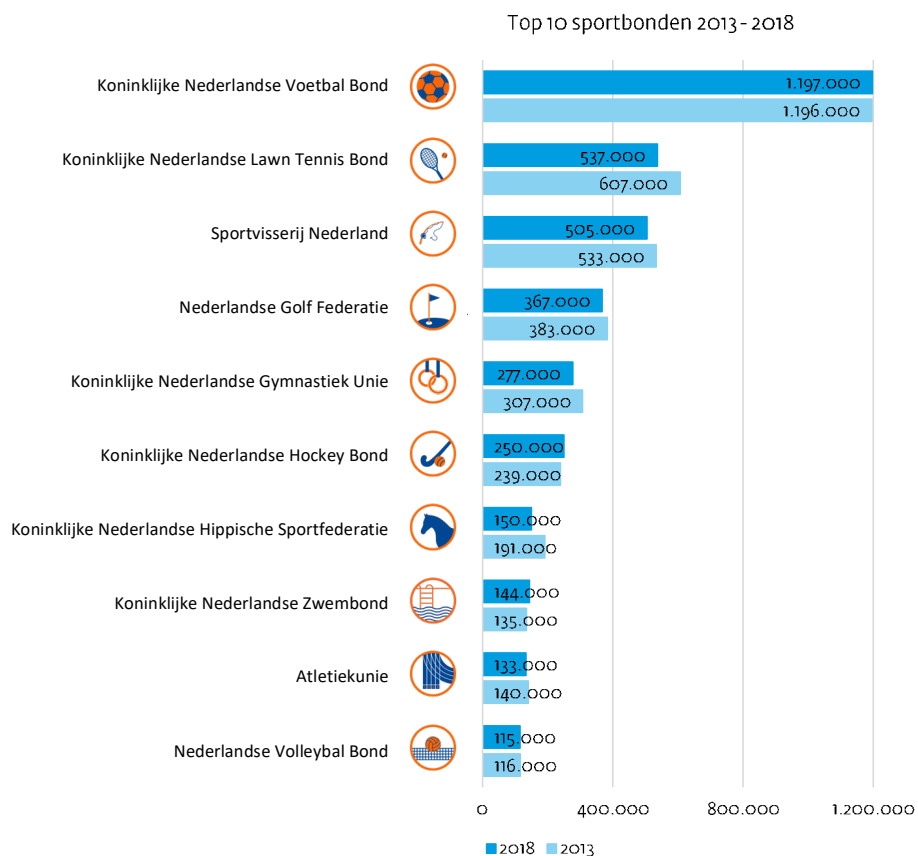
Relatief

1. Duiken (-24%)
2. Roeien (-15%)
3. Korfbal (-15%)

Zwemsport is de sterkste daler onder jongens en meisjes (5 t/m 18 jaar). Voor mannen (19 t/m 80 jaar) is dit voetbal en voor vrouwen gymnastiek.

5.2 Voetbal blijft met stip grootste sportbond

Bevindingen

Het aantal leden bij de KNVB is aanzienlijk hoger dan bij andere sportbonden. 7,0 % van alle leden zijn aangesloten bij de KNVB. Daarna is het percentage leden het grootst bij de KNLTB (3,1%) en Sportvisserij (2,9 %).

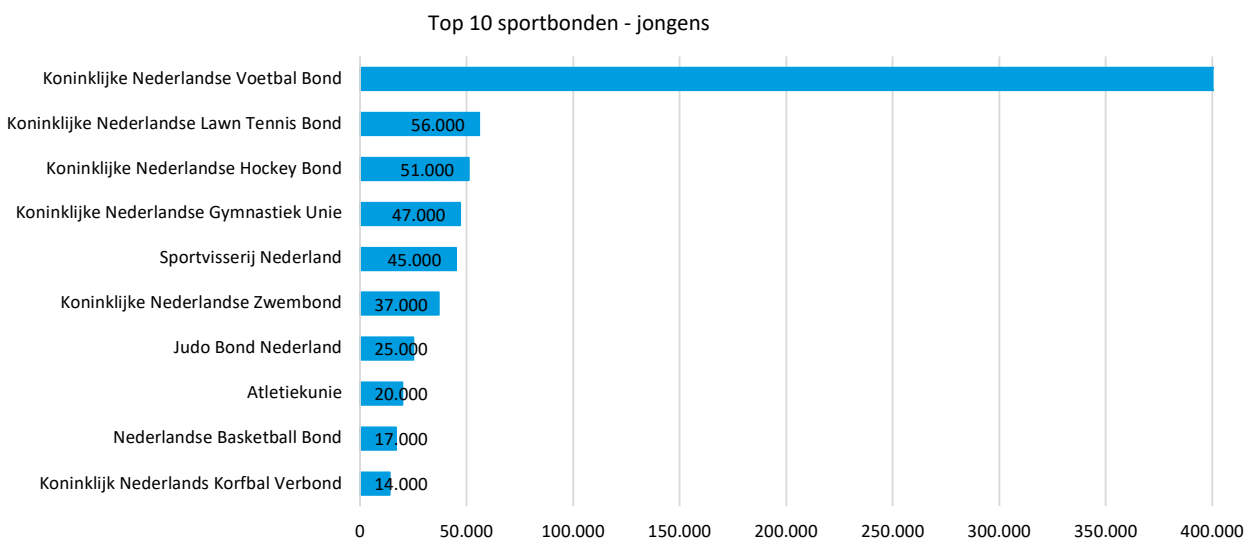
Gemeente Tubbergen (Overijssel) het hoogste percentage leden van de KNVB heeft met 17 procent.

Zo sport Nederland

5.2.1 Top 10 sportbonden verschillend tussen jongens en meisjes (o t/m 18 jaar)

1

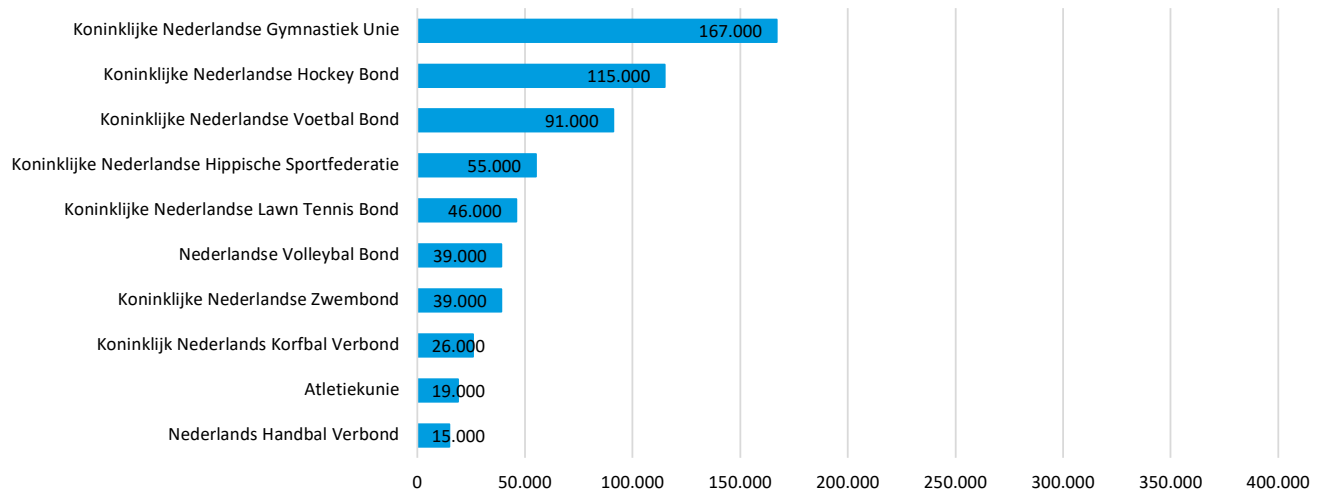

2

3

Top 10 sportbonden - meisjes

1

2

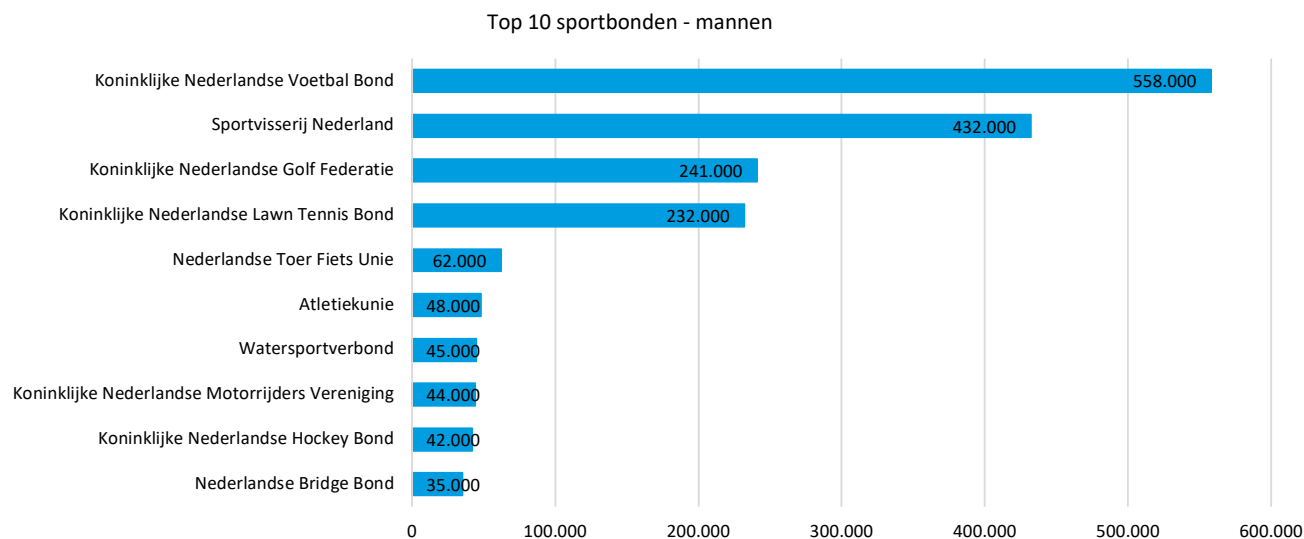

3

Bevindingen

Bij jongens (o t/m 18 jaar) zijn veruit de meesten lid van de KNVB (26 procent). Met 482.000 leden heeft de KNVB ruim 8 keer zo veel 'jongensleden' (van o t/m 18 jaar) als de nummer twee in de ranglijst. Bij meisjes is het hoogste percentage lid bij de KNGU (10 procent).

5.2.2 Sportvissen vooral onder mannen populair (18 t/m 95 jaar)

1

2

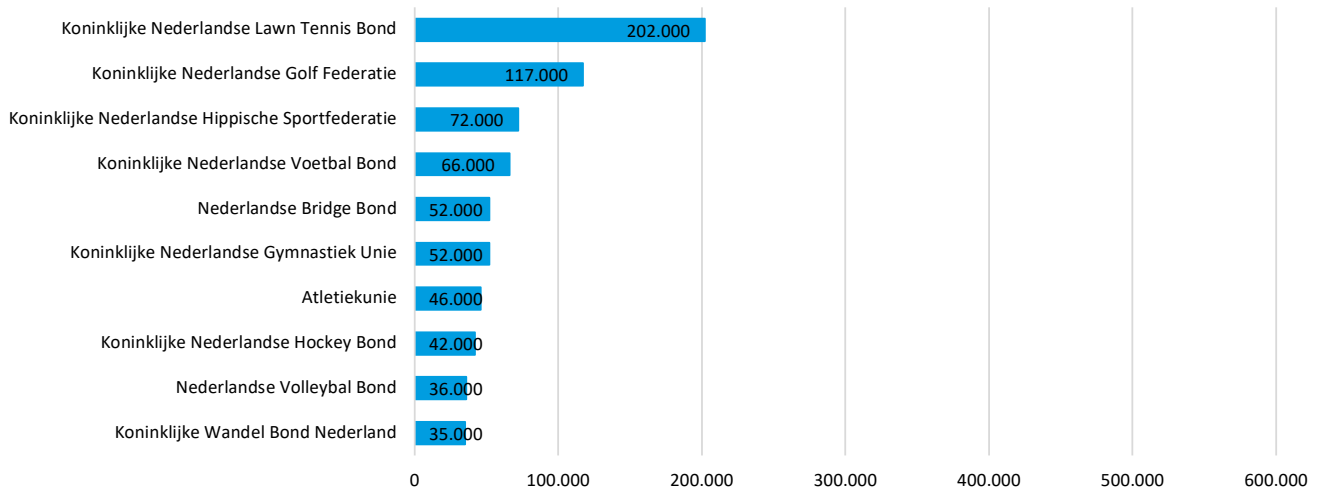

3

8,4 is het cijfer dat Nederlanders geven voor sportplezier bij hun vereniging.

Top 10 sportbonden - vrouwen

1

2

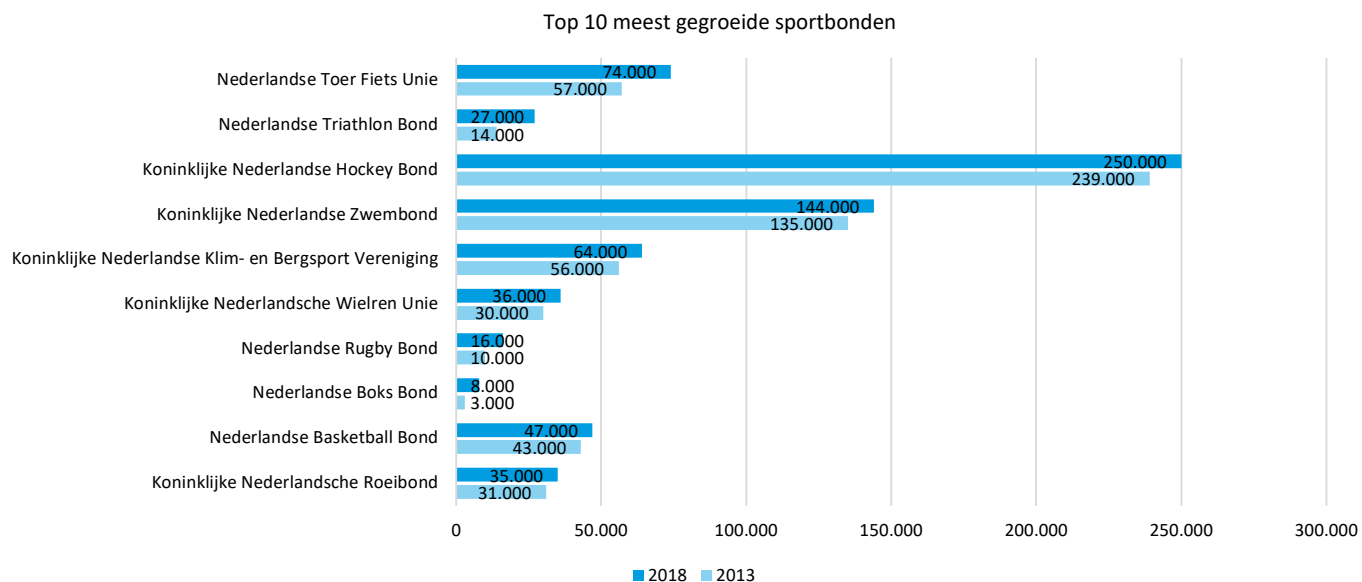

3

Bevindingen

De KNLTB heeft met 3 procent van alle sportbonden het hoogst aantal vrouwen (18 t/m 19 jaar) als leden. Ook veel mannen zijn lid van de KNLTB (3,5%).

5.2.3 Sterke groei onder leden van de Nederlandse Toer Fiets Unie

Vergelijking 2013 en 2018:

Absoluut

1. Nederlandse Toer Fiets Unie (+16.600)
2. Nederlandse Triathlon Bond (+13.200)
3. Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (+11.500)

Relatief

1. Nederlandse Boks Bond (+149%)
2. Nederlandse Triathlon Bond (+92%)
3. Nederlandse Rugby Bond (+50%)

Vergelijking 2017 en 2018:

Absoluut

1. Koninklijke Nederlandse Zwem Bond (+7.300)
2. Koninklijke Nederlandse Watersport Verbond (+4.500)
3. Survivalrun Bond Nederland (+3.900)

Relatief

1. Nederlandse Boks Bond (+41%)
2. Survivalrun Bond Nederland (+40%)
3. Nederlandse Curling Bond (+22%)

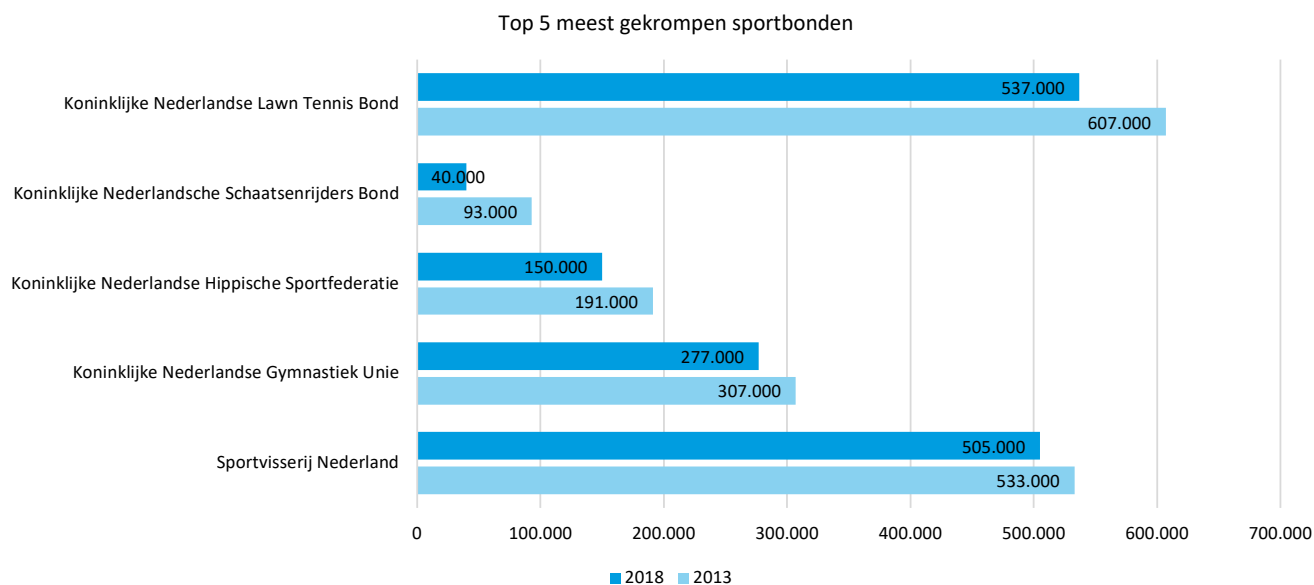

KNVB de meest gegroeide sportbond is onder zowel mannen, vrouwen en meisjes. Bij jongens is dit de watersportverbond.

Bevindingen

25 van de 73 sportbonden hebben sinds 2013 een toename van het aantal leden. In 2017 is dit aantal bonden gestegen van 25 naar 26 sportbonden.

5.2.4 De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond verliest veel leden

Vergelijking 2013 en 2018:

Absoluut

1. Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (-69.900)
2. Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond (-53.500)
3. Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (-41.200)

Relatief

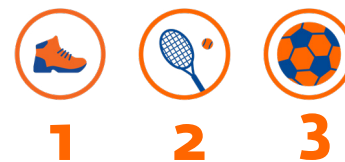
1. Nederlandse Algemene Dans Bond (-68%)
2. Koninklijke Nederlandse Schaats Bond (-57%)
3. Squash Bond Nederland (-52%)

Vergelijking 2017 en 2018:

Absoluut

1. Koninklijke Wandel Bond Nederland (-12.400)
2. Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (-10.800)
3. Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (-9.100)

Relatief

1. Bob en Slee Bond Nederland (-18%)
2. Federatie Oosterse Gevechtkunsten (-15%)
3. Koninklijke Wandel Bond Nederland (-14%)

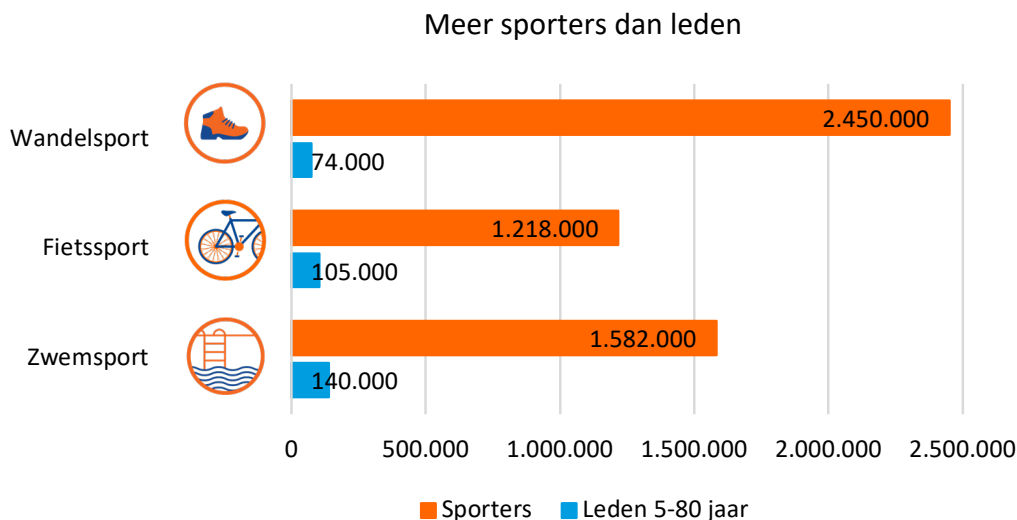

Voetbal juist de meest afgenomen sportbond is bij jongens. Voor meisjes is dit de gymnastiek bond, voor vrouwen de tennisbond en voor de mannen de schaatsbond.

Bevindingen

Bij 48 van de 73 sportbonden is het aantal leden tussen 2013 en 2018 afgenomen.

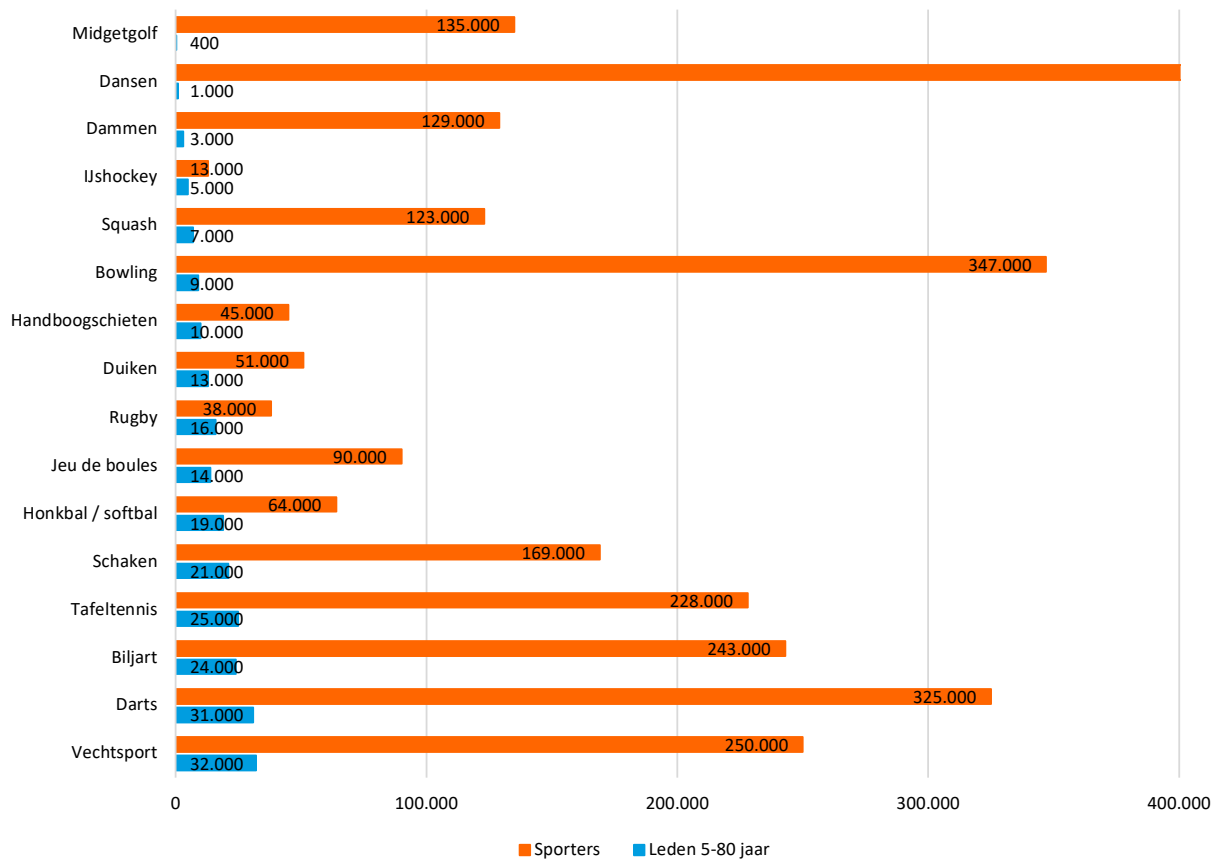
5.3 Meer sportbeoefenaars dan leden

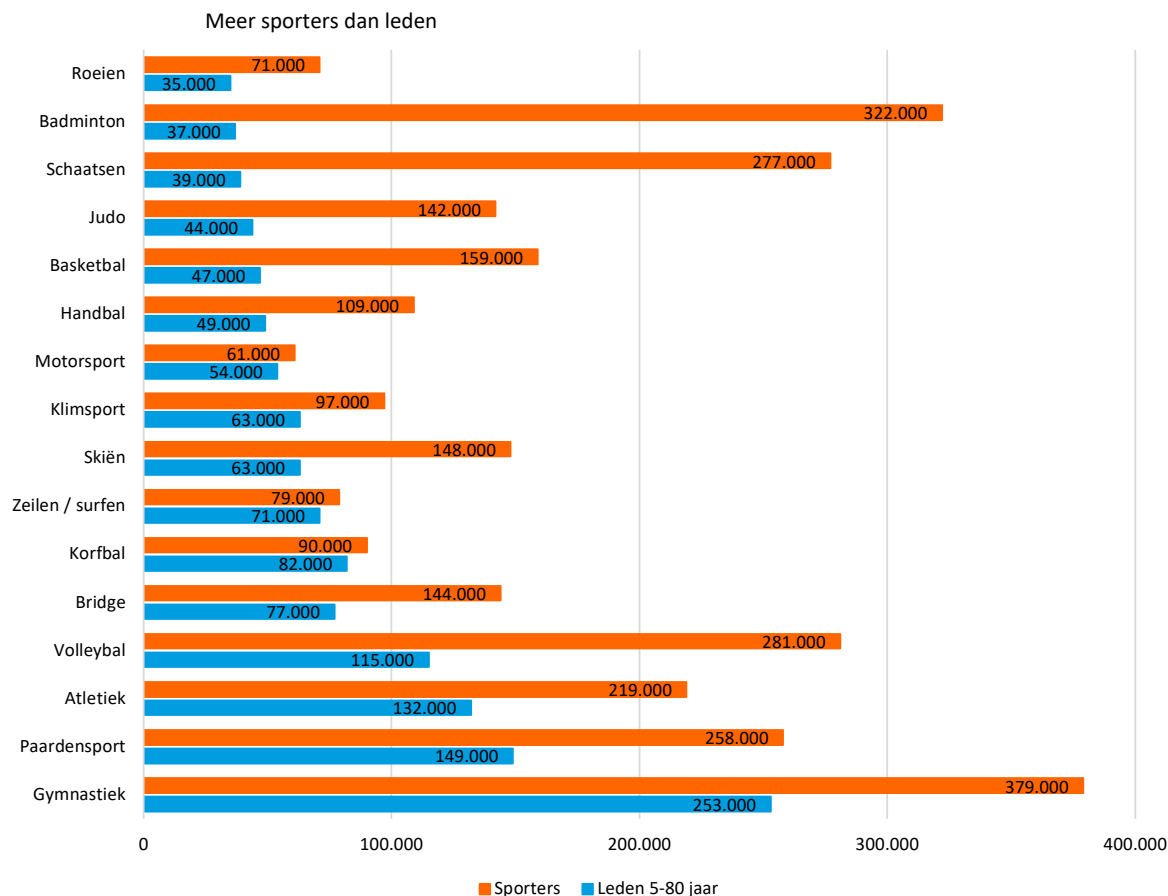

Bevindingen

Er zijn 35 sporten waarbij het aantal sporters hoger is dan het aantal leden dat is aangesloten bij de bond. Vooral bij wandel-, fiets- en zwemsport is dit verschil groot. In 2018 deden ruim 31 keer zo veel sporters aan wandelsport dan dat er leden zijn. Met een verschil van 1.113.000 mensen deden 1.218.000 sporters aan fietssport tegenover een aantal van 105.000 leden. Zwemsport kende 144.000 leden, maar werd daarentegen beoefend door 1.582.000 sporters.

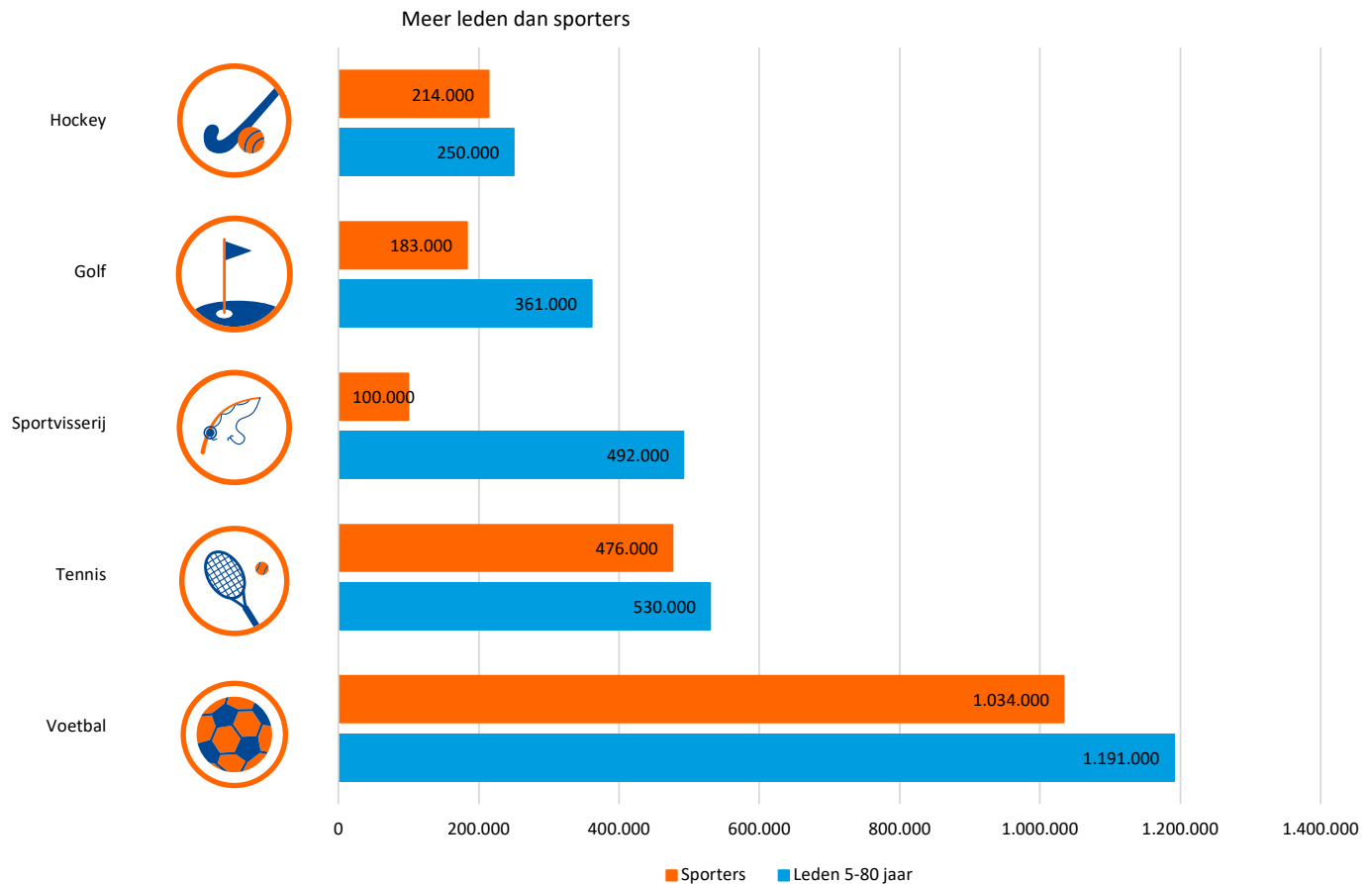
Meer sporters dan leden

Bevindingen

Naast wandel-, fiets- en zwemsport zijn er nog 32 andere sporten die meer sporters dan leden kennen. Zo zijn bijvoorbeeld dansen, bowlen en judo ook sporten die vaak worden beoefend door sporters die niet bij een bond zijn aangesloten.

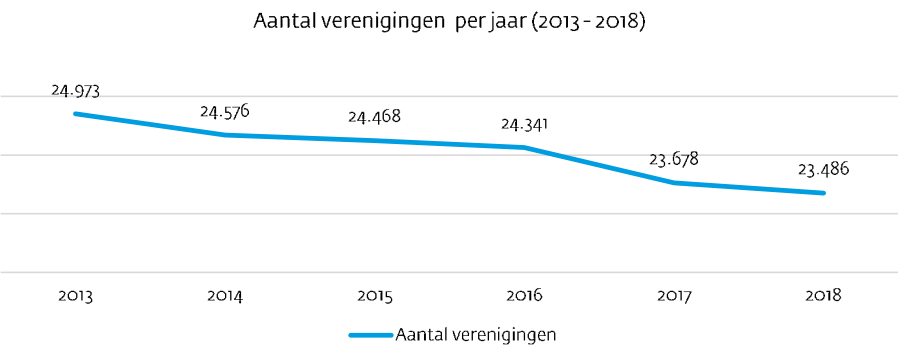
Bevindingen

Het aantal leden per sportbond kent verschillen met het aantal sporters dat deze sport(vorm) beoefent. In 2018 telden 5 sporten meer leden dan actieve sporters. Zo had sportvisserij bijna 5x zoveel leden als sporters (492.000 leden tegenover 100.000 sporters). Voetbal kende een verschil van 157.000 mensen.

6. Ontwikkelingen van verenigingen

6.1 Golfverenigingen hebben gemiddeld de meeste leden

De verenigingen van de American Football Bond Nederland met ruim 200% zijn gestegen. Dit gaat om 41 nieuwe verenigingen.

Top 10 grootste sportbonden	Aantal leden	Aantal verenigingen	Gemiddeld aantal leden per vereniging
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	1.196.900	3.019	396
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	536.800	1.657	324
Sportvisserij Nederland	504.900	783	645
Koninklijke Nederlandse Golf Federatie	367.400	314	1170
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	277.200	952	291
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	250.200	322	777
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	149.600	1.122	133
Koninklijke Nederlandse Zwembond	143.700	464	310
Atletiekunie	133.100	388	343
Nederlandse Volleybal Bond	115.000	1.008	114
Nederlandse Bridge Bond	89.500	1.075	83

Bevindingen

Het totaal aantal verenigingen in Nederland is vergeleken met 2013 gedaald met 6 procent. De ledenaantallen van verenigingen verschillen per sportbond. KNGF heeft de meeste leden per vereniging met gemiddeld 1170 leden, terwijl de bridge vereniging gemiddeld 83 leden heeft.

Bijlagen

Bijlage 1: Sporters, leden, lidmaatschappen en sportfrequentie per jaar

Peiljaar	# Sporters	% Sporters	Gemiddelde sportfrequentie	# Leden	% Leden	# Leden 5 - 80 jaar	% Leden 5- 80 jaar	# Lidmaatschappen	% Lidmaatschappen
2013	8.558.000	56%	7,1	4.491.000	27%	4.399.000	29%	5.379.000	32%
2014	8.990.000	59%	7,9	4.448.000	26%	4.363.000	29%	5.348.000	32%
2015	8.930.000	58%	7,8	4.351.000	26%	4.264.000	28%	5.241.000	31%
2016	9.387.000	61%	8,1	4.376.000	26%	4.286.000	28%	5.223.000	31%
2017	9.964.000	64%	8,8	4.358.000	26%	4.265.000	27%	5.182.000	30%
2018	10.109.000	65%	9,1	4.314.000	25%	4.218.000	27%	5.146.000	30%

Bijlage 2: Percentage sporters en leden per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	% Sporters M	% Sporters V	% Leden M	% Leden V	% Samen sporten	% Sporters 2018	% Sporters 2013	% Leden 2018	% Leden 2013
0 t/m 4	-	-	3%	4%	-	-	-	3%	4%
5 t/m 9	78%	78%	42%	39%	76%	78%	76%	41%	48%
10 t/m 14	78%	79%	71%	56%	76%	78%	74%	64%	67%
15 t/m 19	74%	78%	54%	36%	67%	76%	68%	45%	43%
20 t/m 24	68%	70%	34%	19%	55%	69%	61%	26%	28%
25 t/m 29	68%	68%	32%	15%	55%	68%	59%	24%	25%
30 t/m 34	66%	64%	31%	12%	50%	65%	53%	22%	23%
35 t/m 39	63%	59%	30%	12%	46%	61%	52%	21%	22%
40 t/m 44	64%	58%	30%	14%	46%	61%	50%	22%	24%
45 t/m 49	58%	60%	31%	14%	42%	59%	50%	23%	25%
50 t/m 54	63%	59%	31%	14%	45%	61%	51%	22%	23%
55 t/m 59	61%	58%	29%	12%	42%	60%	50%	21%	22%
60 t/m 64	63%	56%	28%	11%	42%	59%	50%	20%	21%
65 t/m 69	65%	59%	28%	12%	45%	62%	50%	20%	23%
70 t/m 74	61%	55%	28%	13%	44%	58%	50%	21%	20%
75 t/m 79	58%	52%	24%	10%	41%	55%	43%	17%	15%
80 t/m 84	-	-	19%	7%	-	-	-	12%	9%
85 t/m 89	-	-	12%	3%	-	-	-	6%	5%
90 t/m 94	-	-	8%	1%	-	-	-	3%	3%
95+	-	-	9%	1%	-	-	-	3%	3%

Bijlage 3: Aantal sporters en leden per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	# Sporters 2018	# Sporters 2013	# Leden 2018	# Leden 2013	# Sporters M 2018	# Sporters V 2018	# Leden M 2018	# Leden V 2018
0 t/m 4	-	-	29.000	34.000	-	-	13.000	16.000
5 t/m 9	724.000	717.000	377.000	454.000	371.000	353.000	200.000	177.000
10 t/m 14	757.000	754.000	615.000	678.000	387.000	370.000	353.000	263.000
15 t/m 19	798.000	677.000	474.000	428.000	400.000	398.000	288.000	187.000
20 t/m 24	735.000	646.000	282.000	296.000	367.000	369.000	182.000	100.000
25 t/m 29	751.000	603.000	262.000	258.000	383.000	369.000	179.000	83.000
30 t/m 34	682.000	530.000	230.000	231.000	349.000	334.000	165.000	65.000
35 t/m 39	629.000	537.000	215.000	231.000	325.000	302.000	153.000	62.000
40 t/m 44	633.000	639.000	230.000	302.000	331.000	304.000	157.000	73.000
45 t/m 49	749.000	644.000	288.000	322.000	369.000	380.000	197.000	92.000
50 t/m 54	779.000	630.000	288.000	289.000	407.000	372.000	200.000	87.000
55 t/m 59	723.000	557.000	253.000	241.000	369.000	354.000	178.000	75.000
60 t/m 64	639.000	530.000	211.000	225.000	339.000	303.000	149.000	62.000
65 t/m 69	620.000	473.000	199.000	220.000	322.000	295.000	136.000	62.000
70 t/m 74	503.000	332.000	181.000	135.000	260.000	245.000	121.000	60.000
75 t/m 79	321.000	222.000	100.000	77.000	158.000	163.000	67.000	33.000
80 t/m 84	-	-	48.000	33.000	-	-	33.000	15.000
85 t/m 89	-	-	15.000	10.000	-	-	11.000	5.000
90 t/m 94	-	-	3.000	3.000	-	-	2.000	1.000
95+	-	-	1.000	1.000	-	-	500	200

Bijlage 4: Percentage sporters en leden (5 – 80 jaar) per provincie

2018			
Provincie	% Sporters	% Leden (5 t/m 80 jaar)	% Verschil
Friesland	67%	30%	38%
Limburg	67%	22%	45%
Drenthe	66%	30%	36%
Gelderland	66%	28%	38%
Noord-Brabant	66%	28%	37%
Utrecht	65%	30%	35%
Overijssel	65%	31%	34%
Zuid-Holland	64%	24%	40%
Groningen	64%	26%	37%
Noord-Holland	64%	26%	38%
Flevoland	61%	22%	39%
Zeeland	59%	23%	36%

Bijlage 5: Aantal verenigingen per sportbond

Sportbond	# Verenigingen 2018	# Verenigingen 2017	# Verenigingen 2016	# Verenigingen 2015	# Verenigingen 2014	# Verenigingen 2013
Aikido Nederland	101	190	210	205	200	155
Algemene Nederlandse Sjoelbond	22	65	76	70	72	75
American Football Bond Nederland	61	21	21	18	20	20
Atletiekunie	388	389	390	376	361	361
Badminton Nederland	496	502	504	520	528	528
Bob en Sleebond Nederland	0	0	0	0	0	2
Federatie Oosterse Gevechtskunsten	265	223	404	406	355	231
Judo Bond Nederland	659	665	687	698	744	735
Karate-Do Bond Nederland	196	189	193	183	183	181
KNAC Nationale Autosport Federatie	91	93	89	94	93	94
Koninklijk Nederlands Korfbal Verbond	493	497	511	518	529	529
Koninklijke Nederlandsche Kegel Bond	344	349	335	343	358	361
Koninklijke Nederlandsche Kolfbond	29	28	28	28	28	30
Koninklijke Nederlandsche Motorboot Club	-	101	89	83	81	69
Koninklijke Nederlandsche Roei Bond	122	122	121	119	118	119
Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond	649	652	660	683	710	727
Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie	233	221	214	210	210	211
Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	71	72	73	75	72	71
Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond	162	162	165	167	168	168
Koninklijke Nederlandse Biljart Bond	1.242	1264	1399	1359	1377	1.405
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	46	48	45	55	61	63
Koninklijke Nederlandse Dambond	172	167	181	185	200	209
Koninklijke Nederlandse Golf Federatie	314	312	281	278	279	310
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	952	965	1023	1027	1085	1.063
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	1.122	1151	1175	1196	1209	1.234
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	322	322	320	322	317	320
Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	111	114	114	115	116	123
Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsportvereniging	1	1	1	1	1	1
Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	77	74	63	57	52	45
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	1.657	1662	1682	1703	1696	1.712

Sportbond	# Verenigingen 2018	# Verenigingen 2017	# Verenigingen 2016	# Verenigingen 2015	# Verenigingen 2014	# Verenigingen 2013
Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	269	264	271	272	279	276
Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	430	427	484	437	491	468
Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie	657	663	668	684	698	736
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	1	1	1	1	1	1
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	3.019	3060	3143	3215	3149	3.164
Koninklijke Nederlandse Zwembond	464	464	505	429	440	445
Koninklijke Wandel Bond Nederland	1.140	1067	1058	1107	1042	1134
Nederland Lacrosse	14	13	13	17	17	17
Nederlands Handbal Verbond	367	374	374	401	393	393
Nederlandse Algemene Danssport Bond	28	28	27	23	30	271
Nederlandse Basketball Bond	334	349	345	352	354	356
Nederlandse Beugel Bond	32	32	31	31	30	30
Nederlandse Boks bond	108	116	85	85	81	89
Nederlandse Bowling Federatie	106	112	110	110	120	118
Nederlandse Bridge Bond	1.075	1008	1024	1061	1066	1.061
Nederlandse Curling Bond	4	4	4	4	4	4
Nederlandse Darts Bond	25	25	26	25	25	25
Nederlandse Drakenboot Federatie	12	10	9	9	0	-
Nederlandse Floorball en Unihockeybond	23	23	22	21	10	28
Nederlandse Frisbee Bond	34	34	32	31	27	24
Nederlandse Go Bond	15	15	12	16	17	31
Nederlandse Handboog Bond	225	225	220	224	230	234
Nederlandse IJshockey Bond	42	42	40	41	44	36
Nederlandse Indoor en Outdoor Bowls Bond	31	31	34	35	35	36
Nederlandse Jeu de Boules Bond	189	193	202	204	203	204
Nederlandse Klootschietbond	65	67	68	69	70	70
Nederlandse Kruisboog Bond	54	56	51	75	63	62
Nederlandse Minigolf Bond	27	27	28	28	30	30
Nederlandse Onderwatersport Bond	265	269	289	294	280	286
Nederlandse Roller sports en Bandy Bond	18	19	19	19	18	18

Sportbond	# Verenigingen 2018	# Verenigingen 2017	# Verenigingen 2016	# Verenigingen 2015	# Verenigingen 2014	# Verenigingen 2013
Nederlandse Rugby Bond	90	86	85	85	82	81
Nederlandse Ski Vereniging	56	59	59	60	60	60
Nederlandse Tafeltennis Bond	539	537	544	559	568	581
Nederlandse Toer Fiets Unie	520	514	517	515	507	500
Nederlandse Triathlon Bond	133	132	131	129	125	107
Nederlandse Volleybal Bond	1.008	1020	1047	1064	1076	1105
Nederlandse Waterski en Wakeboard Bond	29	29	30	31	32	33
Reddingsbrigade Nederland	161	163	166	166	173	169
Sportvisserij Nederland	783	803	818	824	838	849
Squash Bond Nederland	80	82	91	80	88	88
Survivalrun Bond Nederland	94	81	73	0	0	0
Taekwondo Bond Nederland	147	147	146	153	153	155
Watersportverbond	375	386	385	388	404	446
Totaal	23.486	23.678	24.341	24.468	24.576	24.973

Let op:

- Koninklijke Wandel Bond Nederland is ontstaan uit een fusie van de KNBLO-Wandelsportorganisatie Nederland en Nederlandse Wandelsport Bond. De totale ledenaantallen van de jaren 2013 en 2014 zijn daarom samengevoegd in de bijlage;
- Nederlandse Drakenboot Federatie is sinds 2015 lid van NOC*NSF. Eerdere gegevens zijn onbekend;
- Survivalrun Bond Nederland is sinds 2016 lid van NOC*NSF. Eerdere gegevens zijn onbekend;
- Koninklijke Nederlandsche Motorboot Club heeft in 2018 geen verenigingen aangeleverd.

Zo sport Nederland

NOC*NSF

Postbus 302, 6800 AH, Arnhem, tel. 026-4834400

Deze publicatie kan worden gedownload via de website van NOC*NSF
www.nocnsf.nl/zosportNederland